

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szö
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyiltérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

Bíró Pál
felelős szerkesztő.

dr. Hám Sándor
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor
negyedévre 3 kor.

— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
termérték szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

Diák maffia.

— május 30.

(dr. -n. -n) Kaposvárott nagy, szörnyű botrány történt. Bárhogy igyekeznek sokan szépitni a dolgot, csitítani a fölháborodott közvéleményt, nem találok szavakat az országos botrány minősítésére. Mert nevezük azt enyhén lopásnak, vagy súlyosítólág betörésnek, a tudomány — igaz — csak kezdő tudomány, teljes bankrottját jelenti.

Hazánkban 1851-ben tartottak legelőször érettségi exament. Annak idején a német Bach korszak sütötte rá az új szisztémára bélyegét. De ne tagadjuk, példásan olvasták meg ama szomorú korszak emberei a tudás palotájába való bevezetés problémáját. Kínzó férfiakat neveltek Magyarországnak, azóta már sok államférfi — bölcs — és nagy tudóssá fejlett ifjú tette le az érettségi vizsgálatot. De másként is ment az a dolog. Távol áll tőlem a gondolat, hogy a mostani rendszert kicsinyítem, de mint a tapasztalat bizonyítja, többet tudtak, mert igazán többet tanultak. A világtörténelem rendes tárgya volt az érettséginek. Ma még hazánk történetét sem tudják alaposan azért, mert a tankönyvek úgy vannak megírva, hogy három doktori diploma sem igazodik el bennök. Hogy a latin és görög nyelveket részint félig, részint egészen eltörölték, szintén rosszul tették. Bizony bizony uraim, e nyelvek nélkül nincs klasszikus műveltség, amelyre pe-

dig oly égető szükségünk van, No, de nem bocsátkozom bele e kétélű fegyver boncolgatásába, a tudomány teljes bankrottja az, mely annyira elszomorít. Hiszen mindnyájan tudjuk, hogy az érettséginek mindig és mindenütt kisebb-nagyobb „svindlik“ történtek a múltban és történni fognak a jövőben. Ezek nélkül nincs érettségi, ez a közhit. S a kik maguk is valamikor deákok voltak, úgy érzik ma, hogy pl. a latin dolgozatot a jobb diákeről lemásolni nem oly nagy bűn, legfeljebb nem lesz az illető a latin nyelv professzora, mert elvégre valamit csak tud az ipse, ha a nyolcadik osztályig felelősködött a tanárok. Tehát legfeljebb nem fog hexameterben rigmusokat írni, avagy védőbeszédet mondani. Azt is értem, ha valaki fizikai és matematikai tételét előre kutatja, mert hát tudvalevőleg a gyengeelműek nem igen bírják megemészteni. Valaki nem jó matematikus lehet, de azért kiváló szónok válhatik belőle, sőt hasznos államtitkár avagy miniszteri tanácsos. A mérnöknek persze jobban kell ismernie a logaritmusokat.

De az, a mi Kaposvárott történt az a család „művészetének“ első, de biztos rangfokozata! Vajjon mi lesz az életben az olyan ifjúból, aki már ily zsenge korában lesi el a betörés tudását, mi lesz ebből majd később? Egy Papp Béla, vagy Korotnay, avagy az önbetörő Thomka sorsára jut! Az bizonyos.

Uraim! borzasztó világot élünk.

Kint is, bent is siri csend holt mindenütt. És hogy ez a jóleső csend egészen teljes legyen, a szuette faalkotmányba ékelt öreg kakukos óra is megszüntette évszázados lomha ketyegését. Mindennek dacára sehogysem tudtam elaludni. Felkönyökölve feküdtem ágyamon. Majd kineéztem az ablakon, melynek jégvirágaira halvány rózsaszínű ködöt lehelt a holdvilág.

Ej volt, nyugalmas téli éj. A közeli Laborez folyónak jégtükrén millió fény szem ragyog, s e millió fény szem mint egy-egy delejes ezüstszál köti össze a hold sarlójával, mely mintha leszállana aratóba járnai a vakító fénymezőbe.

A krasznibrodí törpe házak apró ablakaiból is csak a néha felpislánó világ vörhenyes fénye sugárzik ki a holdvilágos éjbe.

A monostorépületesoportja mellett fekvő gyümölcsöst csillogó fehér lepel borítja. A fáknak száraz galyait ezüsttel vonta be a zuzmara.

A fénylő hold beözönlötte sugárvonalaiával azt a hóborította magas hegyesoportot is, melynek lábainál büszkén hirdeti a multak dicső emléket az a híres gyógyítóforrás, mely a monostor keletkezésének eredetét képezi.

Szélhámoság már az iskolában, a család mindennemű fokozata, úrhatnáság, léhaság mindenféle dívik, burjánzik a protekció vad galambjával együtt turbékolva egy és ugyanazon fészekben. Es ha tovább követjük a léha frátereket az egyetem falain belül és kívül, különösen romlott fővárosunk füstös levegőjü kávéházaiban, úgy iszonyu képet látunk magunk előtt.

A gyenge erkölcsü ifju napnap mellett ott tartózkodik a kávéházban, a billiárd és kártya asztal mellett.

De azt hiszik önök, hogy azért, hogy a billiárd és a sakk élvezetének hódoljon.

Hisz ez csak megjárná, mert voltak már oly jeleseink, kik odahaza a tanulószobában is dolgoztak akkor is, ha sok időt szenteltek fenti sportoknak. De nem ez szédíti el őket. Megmondom hogy mi. A pincér részéről nyert „doktor“ nagyságos“ stb. címek. A mi ellen különösen protestálok, az az ugynevezett „pincér adta doktori titulus.“ A fővárosban t. i. minden ember, kinek csak egy kabátja van — doktor. Nos hát! Igy aztán alaposan tiporják sárba ezt a fenséges titulust, mely társadalmi rangot és hatalmat nyújt, ezt a varázsteljes tudományos fokozatot, melyért oly sokaknak keservesen kell dolgozniok. Ezeket a pincéret, kik 5 krajcár borralalóért doktori titulusokat osztogatnak, példásan kellene megbüntetni. Megbélyegző ez az igazi tudományos fokozatu uri emberre, rontólág hat a tapasztalatlan ifjura, kinek zse-

A mig így elmerengve esodáltam a természet remek alkotásait, halk zsongás visszhangja zizegett celám mélységés csöndjében.

Ugy tetszett, mintha hirtelen az ajtót nyitották volna fel. Hallgatózom — semmi. Merő képzelődés az egész. Mintegy varázsütésre kedélyem rendkívül izgatottá lesz, amit csak fokozott az a hirtelen beállott változás, hogy az ablakokat kiméletlenül megzörgette a hirtelen feltámadt hóvihár, melynek nyomában fagyos északi szél sivit be a kürtön.

Az égő hasábok összeomlanak s a fényes parázs szikrákat szór ki az ósdi cserépkályha nyitva felejtett ajtaján. Tekintetem az ajtó irányában a homályba irányul. Sötét alakok jelennek meg előttem, képzelőtehetségem lázas működése révén, melyektől nem bírok szabadulni. Úgy rémlik előttem, mintha testet, lelket öltöttek volna azok az olajfestésű képek, melyek a sötét, hosszú folyosó boltíves falain évszázadok óta némán hirdetik a monostor viszonytárságos történetét. Lidércnyomás-ként nehezül valami kedélyemre, lellemre... Fejem hátra hanyatlik. Kéjes bágyadtságot érzek elszibadt tagjaimban és úgy érzem, mintha szemeimre sötét fátyol borulna.

beiből finom módon huzatnak ki a „doktori fillérek.“ Otthon pedig — koplalni kénytelen, miatt az egyetemi előadásokat végig blicceli.

Ilyenek ám ezek az ifjak, kik az érettséginek csak úgy átmásztak, átcsusztak. Hisz ha legalább becsületes uton! De Kaposvárott évek óta üzik e tudományos fajtalanásgot — Kaposvárról évek óta nem került fel sem az egyetemre, sem az életbe becsületes uton szerzett maturai bizonyítvánnyal tanuló ifju.

Nagy botrány! Talán egész Európában nem történt még ilyesmi. És ilyenek épp nálunk kell megtörténni. Ugyan mit szól ehhez a külföld? Nem fognak-e megint kacagni rajtunk?

A büntetés méltó legyen! De ha elég szigoruan nem tudják ezentul az érettségi tevőket korában tartani, ha elég disciplinával nem képesek a maturát keresztülvinni, úgy inkább törüljék el az egészet, mert sok esetben igazán csak kínzás, fölösleges sallang. Arany, Petőfi, Deák, Vörösmarty soha sem tettek érettségit, tehát még doktori diplomát sem szereztek, és mégis híres emberek lettek.

Nem is törték fel a tanárok lakatait, hanem igenis megtörték az abszolutizmus kemény zárát, amely hatalmas szavukra sorra lehullott.

— május 30.

Nemzetiségi izgatás amerikai lapokban. A belügyminiszterium érdeme szerint bánt el az Amerikaské Slo-

Templomi zászlók alatt ájtatos hívek menetét látom. Hallom szent énekeiket. Az ájtatos búcsújáró nép száma perceről-percere nő... Ujjonnan jöttek vegyülnek hozzájuk. A menet közepén hosszú szakály szerzetes szikár alakja nyúlik fel, kinek sima homlokán a megdicsőülés sugara ragyog.

E pillanatban lovas csapat délceg alakjai bontakoznak ki a Homonnáról vezető országut szürke porfelhőjéből.

Amint a fürge kis csapat a monostorhoz közel ér, az elől ügető lovas szilaj paripája a szokatlan látványtól hirtelen megbokrosodik és lovasát oly szerencsétlenül dobja le a közeli kavicsgarmadára, hogy a lába legott eltörik.

A nagy fájdalomtól felbőszült lovas ajkára harap, vérben uszó szeméből a harag és gyűlölet villámszikrákat szór. Ököibe szoritott kézzel hadonázva, dörgő hangon adja kísértőinek a kegyetlen parancsot: „Azonnal gyujtsátok fel és égessétek porrá a monostort összes épületeivel!“

Nyomasztó érzés borongott e hir hallatára mindenkin. A kétségbe esett arcokon szorongó részvét ült, a sze-

A ZEMPLÉN TÁRCZÁJA.

Egy éj a krasznibrodí monostorban.*

Irta: Ungváry Ede.

Az idej legszebb téli esték egyikén, azalatt a mig odakint lassan, néma csendben, nesztelenül szállingóztak le a hópelyhek milliárdjai téli takarónak a földre, a krasznibrodí monostorfő szobájában, vig poharazás közben, a figyelmes házigazda gondúzként általános érdeklődés mellett elmondott egyetmást a monostor változatos történetéből. Mikor pedig az óra már éjfél utótt és az idő is, meg a vendéglátásra szánt pompás ürmösbor is fogytán volt, ki-ki a számára kijelölt cellába vonult, hogy kipihenje a nap fáradságait. Röviddel ezután, midőn már a monostornak beláthatatlan hosszú folyosóján a felszolgáló fráterek nehéz sarku csizmáinak lármás kopogása elnémult, az előbb népes és zajos monostor egyszerre csendes lett és néma mint a sir.

Cellámnak vasrácsos ablaküvegein jégvirág nőtt.

* Az „Adalékok Zemplénavarmegye Történetéhez“ c. havi folyóiratnak most megjelent tárcájából.

venské Noviny» című tót lappal, amikor azt Magyarország területéről kitiltotta s illetőleg tőle a postai szállítást jogát megvonta. Ez a tót lap, mint a Felvidéki Sajtóiroda jelenti, hihetetlen igazat követett el a magyar állam ellen, minden számban, következetesen s nagyban hozzájárult, hogy a Felvidéken a nem magyar ajkúak mind erősebben kezdik hangoztatni idegen nemzetiségüket. Utolsó lapjában is, mely még élvezte a magyar postai szállítást kedvezményét, a magyarok szájába a következő imádságot adja:

„Ti aranyos tótok!

Ha ti bennünket nem szorítottatok volna szivetekhez, ha beszélni meg nem tanítottatok volna, úgy bizony már régen elmentünk volna a magyarok Istenéhez, a Hadurhoz. Azért hála, ezerszer hála nektek, emberfölötti teremteteknek! Minthogy pedig az Isten sehogy meg nem érdemelt kegyéből az ország igazgatását kezünkbe kerítettük, hálából és elismerésből visszafizetjük nektek irántunk tanúsított jószágokat. A ti fehér ugor hazátokat régi állapotában újból szervezzük és megadjuk nektek a teljes autonómiát földetekben. Hiszen mi azt nagyon jól tudjuk és érezzük, hogy ez a nektek adott jog lesz kárunkra, mert nehéz időkben, ha majd az ágyuk megdőrnélnek, ti fogtok tuhatalmas testvéreteként értünk könyörögni és nem fogjátok megengedni azt, hogy mi a földszinéről kiirtassunk. A ti kedvetekért megteszünk mindent a többi itt lakó nemzeteknek is és így barátságban, szeretetben és valódi testvériségben fogunk itt élni, hogy még a világ is meg fog irigyelni bennünket. Isten minket úgy segéljen!

Birtokparcellázás. A kivándorlási kongresszus ma reggel megkezdődött Miskolcra. Az ország legkiválóbb közigazgatási és politikai jöttek össze erre az alkalomra, hogy a felvidéki kivándorlás okaival és a megválasztására szükséges teendők iránt kimerítően tanácskozzanak. Míg e kivándorlás szövegszerű országunk okos és hazafias férfiai kezdeményezték, addig Zempléni vármegye nagybirtokos főurai tettekkel is előre sietnek a felvidéki gazdasági, illetve ekzsztenciális viszonyainak egészségesebb fejlesztésén. Mai számunkban *Jegyzetek a hétről* című rovatunkban világosabb perspektívában is meg van írva, mily nagy horderejű kérdés nálunk az, hogy népünket ehhez a jó magyar földhöz minél erősebben lekössük és részükre a megélhetést ez uton is

mekben a fájdalom boruja rezgett s a suttagó ajkáról a sopánkodás sóhajai szálltak el. A megzavart ájtatos menet mint bontott kéve szóródott szanaszét. Egyedül csak a szikár barát őrzi meg önmalmát; csak neki van a tenger néptömegben bátorsága a kegyetlen parancs osztogatójával szembe szállani.

„Ne tegye azt méltóságos uram! Az istenért! . . . ne tegye!” — rebege a kétségbeesett barát félig elfúló hangon. „Uram . . . minden szentekre kérem ne tegye azt . . . oh mert az borzasztó lenne, ha ön a könnyelműen kimondott szavakat megvalósítaná.”

Hiába való volt minden kísérlet. A zsarnok megkövesedett szívébe nem hatoltak be a szerzetesnek esdő szavai.

A kiadott s vissza nem vont parancsot csakhamar végre hajtották engedelmessé szolgáló. Lángok törnek ki a monostor ablakain, tetőin s egy pillanat alatt rémesen megvilágítják az egész környéket.

Először csak vékony tüznelyvek nyaldossák végig az épületet, azután egyre erősödnek, nagyobbodnak, terjednek, míg végre találkoznak egymással és izzó tengerré egyesülnek. Oly gyorsan terjed a tűz, hogy a

megkönnyíteni igyekezzünk. E téren talán egyik legnagyobb horderejű kérdés a *birtokparcellázás*. E kérdésben, mint annak idején említettük, nálunk az első lépést *Hadik-Barkóczy Endre* gróf tette, később *Sztáray Sándor* gróf is követte e derék példát. Most, mint tudósítónktól örömmel értesülünk *Andrássy Sándor* gróf a hardiesai birtokának nagy részét parcellázva, eddig 20 gazda fogadta el a nagyon kedvező és igen olcsó parcellás-bérleteket. Munkát adva a földmivelő népnek itthon, még pedig olyat, amely a nép tudásához, kedvéhez legjobban illik, ez egyik legegyszerűbb eljárás a kivándorlás okainak leküzdésére. Különösen akkor, ha emberi számítás szerint a munkának gyümölcse a munkás számíthat. — Ezenfelül *Andrássy* gróf közvetlen a község alatt elterülő 30 holdas majori belsőségét egy-egy holdas darabokra osztva, belsőségeknek ajánlotta fel. Alig pár hét alatt hat vevője van már. Erről felvidéki tudósítónk a következőket írja: Tette azt azon célból, hogy községünknek megmentse azon óriási zsufoaltságtól, melybe a szűken mért belsőségeknek apróbb és apróbb részekre történt feldarabolása folytán kerülünk. 1872 év óta háromszor égett le községünk teljesen, és ennek oka a túlszufoaltság volt. A nép termés-eredményének elmozdítása végett a gróf utasította az uradalmi intézőségeket, hogy az uradalom jó minőségű vető magvait cserélje ki a gazdák silány minőségű magvaival. Hogy pedig a bemunkálásra is a legjobbat taníthassa a népek — kieszközölte hogy *Hardiesai Maruska* Andrássy gróf gazdasága mint a gazdaságok alakítassék át. Ennek következtében már négy gazdasági előadást nyertünk és a nép igyekszik is az ott hallottakat felhasználni.

Az angol gazdák Zemplénben.

— Saját kiküldött tudósítónktól. —

Szerencs május 31.

(*Express tudósítás.*) Előkelő, a valódi angol gentleman hazájából való társaság érkezett ide tegnap este 10 óra 43 perckor a Debreczen felől jövő személyvonattal. Az angol gazdák egy nem nagy társasága, de megjelenésük után itélve az angol gazdatársadalomnak az a rétege, amely a világ e legzseniálisabb gazdasági politikusaival és szakférfiaival bíró nagyhatalmasság méltó képviselője. Az Essexi grófság mezőgazdasági bizottságából 50 tagjából áll ez az illusztris társaság.

Mint már lapunk előző számaiban említettük, ez a társaság a Hegyalját, Magyarország híres bortermő vidékét

házbeliéknél alig van idejük valamit megmenteni.

Az égő monostor gerendái ropogva törnek össze, a falak egymásután dőlnek le. Már csak egyes tűzszlopok törnek ki az üszkös romok közül és aztán végképp elnyeli az enyészet a neki odadobott áldozatot.

Amíg a bösz elem vakító fényvel szórta szét tűzcsóváit, addig a monostor előtt elterülő országot tulsó oldalán levő „Veres-koresma” ivójában a szikár szerzetes gondosan ápolja a pokoli látvány szerzőjét, kinek fékevesztett haragja a fájdalom csillapodásával nemesak hogy alább száll, de jószágossá is teszi inémet még fékezhetetlen vadságát.

„Milyen nemes lelkű ön!” — mondá a beteg, hű ápolójának.

„A felebaráti szeretet parancsolja, hogy részvételt legyünk szenvedő embertársaink iránt még akkor is, ha ellenünk vétettek.”

„Belátva szerzetes atyám nemes szívébe, ünnepiesen kijelentem, hogy most már véghetetlenül szánom és bánom elkövetett bűnömöt, a mit jóvá akarok tenni oly módon, hogy az elpusztított monostort rövid idő alatt újból felépíttetem Ezenkívül örök hálám fejében át fogok térni

is meg akarta látogatni, miután céljuk hazánk földmivelő intézményeinek tanulmányozása és ezért érkeztek tegnap este ide Szerencsre.

Magyarországi utjoknak legelső stációja Frigyes királyi herceg magyar-óvári uradalma volt. Ezután a magyar-óvári gazdasági akadémiát és a külön telepeken elhelyezett kísérleti állomásokat tanulmányozták. A kísérleti állomások, amelyekhez hasonló Angolországban nincs, különösen érdekelték az angolokat, akiknek nagyon tetszett a magyar buza, siker tartalommal való gazdagságának kísérleti uton történt bemutatása. A társaság látogatását az akadémiai ifjuság sport-telepén fejezte be, ahol az ifjuság labdajátékot mutatott be. Másnap Erdődy György gróf gyepü-füzesi uradalmát látogatták meg. Itt maga a gróf szolgált angol nyelven szakszerű magyarázatokkal.

Elragadtatással beszélnek az angolok a Hortobágy természeti szépségeiről és az alföld gazdasági kincseiről, amelyeket tegnapelőtt, közvetlenül e hegyaljai kirándulás előtt tekintettek meg.

Az angol gazdákat Szerencsén *Harkányi János* báró, *Barnáth Béla* orsz. képviselő, *Pintér István* főszolgabíró és a cukorgyár vezetősége fogadta. Kísérletükben ugyancsak velük érkezett Szerencsre: *Göger László* miniszteri titkár és *Szilassy Zoltán* az OMGE titkára Budapestről és *Kovácsy Béla* a kassai gazdasági tanintézet igazgatója. A vendégek az éjszakát saját különvonatukon a vasúti kocsikban töltötték.

Ma reggel 8 órakor megtekintették a cukorgyárt és a kassai gazdasági tanintézet által a cukorgyárban rendezett árpakiállítást. A cukorgyár modern nagy stíljéről az angolok igen kedvezően nyilatkoztak.

Innen még délelőtt kocsikon Tarczala rándult az előkelő társaság, hogy a királyi udvartartási szőlőket és pincéket megtekintse, ahol *Pogány Vazul* szőlészeti inspektor fogadta és kalauzolta őket. A négy év alatt remekül betelepített 120 katasztrális holdnyi királyi szőlőterület, melyből a múlt évben már 600 gönczi hordó kitűnő mustot szüreteltek, valósággal gyönyörűséget nyújtott a tanulmányozó vendégeknek, akik e szőlőterület gazdasági vezetőségéről a legnagyobb dícséret hangján beszéltek.

A legpompásabb hangulattal ült a társaság ebédhez, amelyet a királyi szőlőben épült nagy borházban terített fel. Ebéd alatt több lelkes felköszöntőt mondtak.

Ebéd után Tarczalon és Mádon keresztül a vendégek Tállyára mennek, ahol *Bernáth Béla* orsz. képviselő kalauzolja őket. Ott Tállya város

arra a hitre, hol az ily önzetlen felebaráti szeretetet tanítják” . . .

A gróf környezete nagyot bámult, hogy egy olyan büszke, mondhatni dőlyfős egyén, a ki világegyetében dacosan ragaszkodott hitelveihez, most ily hirtelen átváltozott.

Még mindég fülembe zúgott az összeomlott gerendák kísérteties recsegése. Még mindég magam előtt láttam a megtért bűnösnek reszkető alakját, a mint remegő ajkával ki-mondta a szánom-bánomat, midőn mámoros álmomból a szobafűtő inasgyerek felébresztett.

Mikor kábultságom után öntudatomat teljesen visszanyertem, s álmódózásmról gondolkozva csakhamar rá jöttem, hogy azok a látományok, a miket zsiabbaát agyam az előtte való este halottakból és látotakból alkotott: ezelőtt réges régen csakugyan megtörténtek.

Hogy pedig a gróf — a ki nem volt más, mint *Drugeth Bálint*, Homonnának és környékének akkor rettegett földesura — megtartotta fogadását: arról a krónikás feljegyzéseim kívül a monostornak hatalmas köépületei is, melyek épp most kerültek felújítás alá, fényes tanubizonyságot tesznek.

közönsége a városháza ez alkalomra feldíszített nagytermében este 7 órakor vacsorával vendégeli meg az angolokat. Erre az alkalomra a hegyaljai szállósgazdák a legpompásabb asszurborokat küldték, hogy ez a vendég-lakoma méltó fináléja legyen a hegyaljai kirándulásnak. Este ismét visszamegy a társaság kocsikon Szerencsre. Ejjel féltizenkettőkor pedig elutaznak Miskolcra felé, ahonnan holnap indulnak Kassán át a felsőmagyarországi fürdők megtekintésére. Meglátogatják a Tátrafüredet, Iglófüredet, Koryntyczát, Pöstyént és több utba eső kisebb fürdőt.

Ez lesz az angol gazdák magyarországi kirándulásának utolsó stációja, ahonnan azután visszautaznak hazájukba.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

(**Közpéntárak vizsgálata.** Az 1886: XXI. t.-c. 63. §-ának ide vonatkozó rendelkezése szerint a vármegye közpéntárait havonként egyszer meg kell vizsgálnia, az e végből kirendelt vármegyei küldöttségnek. Vármegyénk alispánja és a küldöttség tegnap teljesítették, ez év folyamán most ötödik, törvényben előírt abbeli feladatukat. Az egész terjedelemben és behatóan megvizsgált közpéntárak kezelésének mi kívánni valót sem hagyott fenn. Ugy a vármegyei, mint a gyám-péntár teljes rendben találtatott.

(**A községi és körjegyzők nyugdíjalapja** a f. hó 30-án foganatosított péntárvizsgálat alkalmával 50,940 K. 13 f. vagyonnal birt, mint készpénzzel.)

(**A vármegyei tisztviselő, segédkezelő- és szolgaszemélyzet nyugdíjintézete** f. hó 30-án, a legutóbb foganatosított péntárvizsgálat napján, 242,995 K.-t érő vagyontöbblet felett rendelkezett.)

(**Felfüggesztett körjegyző.** A varanai járás főszolgabírája — írja tudósítónk — *Mirtyák Mirosláv* nagydobrai körjegyzőt az ellene felmerült többrendbeli súlyos vád miatt jegyzői állásától felfüggesztette és *Filicskó Miksa* varanai segédjegyzőt rendelte ki helyettes körjegyzőül.)

(**Hitelesítés.** A f. évi május hó 22-24-én tartott törvényhatósági közgyűlés jegyzőkönyveit tegnap hitelesítették.)

(**Versenyválasztás.** Emlékeztetjük, akiket érdekel, hogy a sátoraljai helyi 99. számú mértékhitelítő hivatal a f. évi jún. hó 4-én d. u. 3 órakor tartandó írásbeli versenyválasztás alkalmával fogja beírni a vármegyei számvevőség.)

(**Városi közgyűlés.** Sátoraljai helyi város képviselőtestülete ma délután rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a következő ügyek nyertek elintéztést. 1., Az 1901 évi zárszámadás vizsgálata. 2., Köztemető és Diana fürdőre vonatkozó leszámolás felülvizsgálata. 3., 1902 évre összeirt községi közmunka pénzbeli váltáságmegállapítása. 4., özv. Szkrak József-nóval megkötött adásvévesi szerződés bemutatása. A közgyűlés lefolyásáról lapunk következő számában hozunk tudósítást.)

(**Tokaj város képviselőtestülete** e hó 24-én tartott szokatlanul népes közgyűlésén egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy az európai vendég-lösök nemzetközi kongresszusának tagjaihoz intézett meghívását fenntartja, annak pártolása végett illetékes helyre utjabban felír és meghívás elfogadása esetében a fogadtatás és a vendégek méltó ellátásával járó költségekhez megfelelő összeggel fog a maga részéről is járulni.)

JEGYZETEK

a hétről.

Mire e sorok megjelennek, Miskolc városában már összeült a — *kivándorlási kongresszus*. Sok jeles szakember gyülekezik oda, hogy megvitassa legégetőbb s — sajnos — mindig felszinen levő kérdésünket a

kivándorlás terjedésének megállítását. A vitaközös — eleve tudjuk — meglesz. Tüzes, magyaros vita fog ott kikerekedni. Temperamentumos szónoklatokban nálunk sohasem volt hiány. Az is valószínű, hogy életrevaló eszmék is felszínre kerülhetnek a miskolci kongresszuson. Előtarják a bajokat, melyeket orvosolni kell. Ambár ehhez nem okvetlen szükséges a kongresszus. A napi sajtó állandóan felszínre tartja e fontos kérdést és például a „Zemplén“ a multkoriban hozott róla érdekes és tanulságos cikksorozatot avatott tollból. Ismételjük, hiány nem lézen eszmékben, beszédekben, de ismerve azt, hogy nálunk a radikális kivitel mily távol áll az eszmecserétől, ha még az kongresszus alakjában történik is — most eleve remélünk nagy praktikus eredményt, melyet sokan várnak a miskolci kongresszustól.

A multkoriban együtt utaztam egy hegyaljai földbirtokossal, aki a politikai kérdésekhez nagyon találóan szólott hozzá. Ez különben már sajátossága az itteni gazdáknak, akik híres politikizáló. A kivándorlásról ezeket mondta az ő egészséges gondolkozó módjával:

— Azért hagyja el ez a szegény nép az országot, mert nem tudja itt a lábát megvetni. Nincs egy talpalatnyi föld, amit sajátjának mondhatna. Pedig arra igyekszik egész életében. Gyűjtögeti a kis pénzét, de nem jut hozzá, hogy földet vegyen. Mert mi helyt valamelyik birtok eladóvá lesz, menten ott terem a föld-hiénya. Nagy érdekes spécies ám ez. Nem is egy ember, hanem egy szövetkezet. Valóságos maffia. A felszabadult földre rá vetik magukat s hamarosan megvásárolják az egészet. Nem kerül arra sor, hogy az a föld feldaraboltassék s több ember részesüljön belőle. A szegény embernek nincs annyi pénze, hogy az egészet megvegye. De néhány holdat szívesen magához váltana. Nem, ezt nem engedik meg nekik. Ez a titkos szövetkezet megveszi az egészet, hogy aztán nyereszkeskedjen vele. Ezért megy ki a szegény nép Amerikába.

Mi igaz, mi nem, az ilyen titkos földvásárló szövetkezet létezéséről nem volt alkalmam meggyőződni róla. De kétségkívül nem volna érdektelen alaposan végére járni a dolognak.

Kalászbá szökken a dusan hullámzó vetés a meleg nap sugarainak hatása alatt. Kedvezőre fordulván az időjárás, immár reménységgel nézhetünk az aratás elé, mely a Bodrogközön általában biztatónak ígérkezik.

S mivel nekünk mégis csak a jó terméstől függ minden boldogulásunk, hiszünk, hogy annak nvomán jobb korszak elé nézhetünk. Mert az emberi igyekezet nálunk most mindent megtesz a vármegye jóvoltáért, — csak az égiek segítsenek meg bennünket egy kicsinyt.

Milyen más képe van Sátoralja-ujhelynek egy nagy szintársulat itt működése alatt! Eszmékben gazdagodunk, művészi érzésben fejlődünk, mulatunk, szórakozunk. Ismételnünk kell azt a sokszor hangoztatott dologot, hogy ilyen művészi fellendülés van hivatva átfórnálni e város és e vármegye egész kulturális életét. Mindenképp arra kell hát törekednünk, hogy biztosítsuk magunknak a jövőre nézve is e fontos művészi hivatást.

HIREK.

Nyár.

Felvidék, máj. 29.

Megírom hát a nyári versem, Minden poéta így csinál: Az is, kit megcsókolt a Muzsa, Más meg csók nélkül fabrikál.

Én is csók nélkül fabrikálok: Hajh! drága kérem most a csók! — Deres bajszszal archoz érne...? S működni kezdnek a kacsók.

A nyári ruhát moly lépé be S zálogba übercihered; Ne félj: míg ez a forró nyár tart Onnan bizony ki nem veszed:

Inkább zslugorgatsz fára, szénre S pénzed nagy rokkra spórolod, Kedves nődek meg új muff kéne, S a kaluesnid is foldozott.

Este a fütött szoba vár rád, S ujságodból azt olvasod: Hogy a hőmérő egyre súlyed Ismét leszállt vagy hat fokot.

S te elmerengsz a tünt időkről Szörnyen elbusulva magad: Hogy nem viheted kirándulni Önagyságát s a lányodat.

A fiatalság tönkre téve A majális immár mese; Csupán aggoktól hallhat róla Késő kor szegény gyermeke.

Fagylatnak elveszett receptje, Ha róla kérd a gyermeked: Busan küldöd a „groszmutter“-hez Hogyha emlékszik: mondja meg.

Tovább nem írok; ez mathezis: Mi Á-ra áll: az B-re áll Nem lesz nonsens már — semmi kétség Nyárközepén a fagyhalál . . .

. . . Ravasz poéta ám kifoghat Abnormis nyáron és telen: Lám én e hűvös nyári verset Decemberben előveszem . . . —th.

Tanítók gyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Olasz Liszka, máj. 30.

A „Zemplénmegyei Általános Tanító-Egyesület alsó-köre“ e hó 27-én tartotta rendes évi gyűlését Olasz-Liszán. A gyűlés ezuttal is — mint évről-évre — a tanítók s tanügybarátok élénk érdeklődése mellett folyt be.

A gyűlés elejétől végig a legszebb rendben, testvéries egyetértésben folyt le. Minden mozzanata, összes ténykedése egy intelligens hivatása magaslátán álló tanítóságról tett bizonyosságot. A kör agilis elnöke lelkes megnyitó-beszéddel üdvözölve az egybegyűlt tagokat s vendégeket, örömmel jelenti, hogy a múlt éven Tokajban tartott köri gyűlésünk minden tekintetben a legfényesebben sikerült; egyben ismételt elismeréssel és hálával emlékezik meg Tokaj város magyaros vendégszeretetéről s az izraelita hitközség elölékénységéről. „Nekünk — ugymond — üditő oázis ez a nagy pusztaságon, melyből új életerőt, új lelkesedést meríthetünk, melyet egy szebb, egy boldogabb jövő zálogául tekinthetünk. — Emelkedett szavakkal emlékezik az elmúlt év ránk nézve legörvendetesebb eseményéről:

Az egyéni rátermettség, a sok évi önfeláldozó munkásság, a magyar nemzeti kultúra javáért önzetlenül dobogó honfisziv, elnyeri-e jutalmát?

. . . Egy évig kísértett a kétség, reménységünk egy évig lebegett „Mohamed koporsója“-ként ég és föld között. Végre megtörtént. Rövidke szó, nekünk mégis egész világ. Másnak talán semmit, nekünk mindent jelent. Beregszászy István kir nanfelügyelő. E név viselőjének örömeiben osztozunk mi is, e név megszemélyesítőjében öszpontosul mindnyájunk szeretete s ragaszkodása. Isten tartsa meg ez új diszes állásában igen-igen soká mindnyájunk javára!

Ezután gyakorlati tanítást tartott Kádár Imre o-liszikai ref. tanító, melynek végeztével a tanítás fölött élénk eszmecserere fejlődött ki.

A pénztárvizsgáló-bizottság jelentése kapcsán, miután kitünt, hogy igen sokan tagdíjjal még a mult évre is hátrálékban vannak, a gyűlés határozatilag kimondja, miszerint azok behajtását, az alapszabályok ide vonatkozó §-ának értelmében, a legnagyobb szigorral eszközölteti. Hodossy Béla egyesületi elnök indítványára

kimondja, hogy a nagyszámmal hiányzó tagokról jegyzéket terjeszt fel a kir. tanfelügyelőséghez a további intézkedések iránti kérelem kapcsán.

A gyűlés további folyamán három felolvasás tartatott. Sikolya Antal „Az erkölcsi nevelésről általában“ értekezett. Magasröptű felolvasásában különösen az iskolai tárgyaknak (történelem, földrajz stb.) erkölcsi nevelői hatásáról mond figyelemreméltó dolgokat. — Palásthy Kálmán „Az irodalom mint nevelő“ tételről értekezik. Allításait az életből vett példákkal illusztrálja. „Ez elárult nemzeti ügyünk“ — ugymond — „a tanítóság mentő munkájára vár. Ne mulasszunk annak megkezdését tovább, mert ütött a tizenkettedik óra.“ — Witt József „Az öröklés és a nevelés viszonyáról“ tartott egy igen tanulságos, alapos tanulmányra valló értekezést. Erdekesen fejtegeti az átöröklés teóriáját. A mű további folyamán azon következtetésre jut, hogy csak a „fiziológiai pszichológia“ tökéletes kialakulásával, midőn majd az élettani s lélektani folyamatok egymásra való kölcsönös hatása, mint nyitott könyv áll a nevelő előtt, lehet biztos paedagógiai tudományról, céltudatos nevelői eljárásról szólni. Abstrakt fejtegetéseit, a metafizikai részleteket az életből vett nagyszámu példákkal igyekezett világosítani.

A felolvasások végeztével a jövő gyűlés helyéül Sátoraljaúj hely állapított meg. Végül az elnök, megköszönve a vendégek szives megjelenését, tovább is kitértásra s buzgóságra buzdítva a tagokat, a gyűlést bezárta.

Gyűlés után közeled volt a „Magyar vendéglő“-ben, hol lelkes pohárköszöntők s zajos ovációk hangzottak a tanítóság vezérei- s barátaiért. Palásthy Kálmán a minisztert, mint a tanítóság jó atyját s szeretett vezérét éltette. Zsák Frigyes az új kir. tanfelügyelőt, a vármegyei népoktatás nagy reményekre jogosító vezérét, Hodossy Béla egyes. elnök Ballagi Géza orsz. gyűlési képviselőt, mint nagytudományú férfit s a tanítóság igaz barátját élteti. Witt József a lelkesekre, György Mózes köri elnök a tanítóságot megjelenésükkel megtisztelt helybeli vendégekre üriti poharát. Ballagi Géza országy. képviselő a tanítóságot emeli poharát, „mert — ugymond — ő is tanító s ha nem is fungál, ama szélesebb körben igyekszik a magyar néptanítóság ügyének javára lenni.“ Asztalbontás után a tanítóság élénk éljenzése között búcsúztak a vendégek s egy pár kedves óra emlékeivel gazdagodva tértek otthonukba.

Mindnyájunk elismerését s köszönetét kell kifejeznem az o-liszikai derék kartársak iránt a kifogástalan rendezés — s szives látásért. Ugyisint a város intelligenciájának, különösen Eva Lajos gyógyszerész urnak a szives érdeklődésért.

Palásthy Kálmán.

— Személyi hírek. Andrássy Sándor gróf, mint a Gazdasági Egyesület elnöke, Dókus Gyula cs. és kir. kamarás, mint a Gazdasági Egylet választmányi tagja tegnap délután a kivándorlási kongresszusra Miskolcra utaztak, ahonnan holnap este térnek vissza Sátoraljaúj helybe.

— Szerkesztőségünköl. Ifj. Meczer Gyula lapunk főszerkesztője, tartalékos honvédhuzár hadnagy, ma este 35 napos fegyvergyakorlatra Kassára utazik.

— Széphalmi ünnep. A sátoralja-ujhelyi főgimnázium ifjúsága ma délután tartotta meg az Akadémia által rendszeresített szokásos emlékünnepet. Ragyogó tavaszi meleg időben katonás rendben vonult ki zászló alatt dobszóval a néhány száz diák a kies történelmi helyre, ahol ezúttal Bakajszsá Andor VIII. o. t. az önképzőkör elnöke, tartotta az emlékbeszédet s ő kapta meg az Akadémia által adott öt aranyat.

— Halálozás. Guttman Izrael földbirtokos, mint részvétellel értesülünk, hosszas betegség után meghalt. A köztisztletnek és becsülésnek örvendett öreg úr halálát fia: Guttman Mór b.-szerdahelyi és lukai földbirtokos s veje Zinner Adolf kereskedő és kiterjedt rokonság gyászolja.

— Lelkeszi értekezlet. Az alsó-zempléni ev. ref. egyházmegye harangodi körének lelkeszei ez évi értekezletüket Gecey Péter tarcali lelkes meghívása folytán június 3-án délelőtt Tarealon fogják megtartani Tóth Lajos sajhídvégi lelkes elnöklése mellett. Az értekezlet tárgyai fontosabb egyháztársadalmi kérdések lesznek.

— Cáfolat. Felreértésből származik egynehány ujságnak ama híre, mely lapunkban is megjelent hogy Andrássy Dénes gróf a szalóki ev. ref. templom építésére 600 koronát adományozott volna. Mint illetékes helyről bennünket értesítettek, ilyen segélyezése iránt máig lépés nem tétetvén a jelzett adományozás tényes hírforrásból származhatott.

— Iskola-felavatás. Lapunk mult számában részletesen közöltük az általi elemi és polgári leányiskolák június 3-án vegbe menő felavatási ünnepének programját. Ezuttal az iskolai gondnokság kérésére csak azt közöljük, hogy akik az ünnepre meghívót elnézésből nem kaptak s arra igényt tartanak, az iránt Vágó Gyula igazgatóhoz forduljanak.

— Nagy beteg számtanácsos. Lakatos Gyula pénzügyi számtanácsos csütörtökön este S. titkár házában, ahol nagyobb társaság volt együtt, hirtelen összeesett és sajnos: rosszul léte nem muló baj volt, mivel a gyorsan előhívott orvos rajta féldolali hűdést állapított meg. A népszerű és köztisztletben álló számtanácsos állapota még mindig súlyos, kezelő orvosai azonban biznak abban, hogy nehéz bajából kiépül.

— Supplicatio. Felhívjuk ezennel a nagyközönség és hatóságok b. figyelmét egy körülbelül 20—22 éves fiatalemberre, ki supplicansnak adja ki magát és ilyen cím alatt megsarcolja a könnyen hívó embereket, de semmiféle ckiraitai nincsenek. Azt mondja, hogy nyolc osztályt végzett Kézmárkon, de a maturát — mivel Kézmárkon nem lehet maturálni — Rozsnyón tette le. A supplicansok korszaka már rég letűnt, pláne az al-supplikansoké.

— A Tiszából a napokban a rakamazi oldalon két oláh tutajos holttestét húzták ki, amelyek valószínűleg a csapi szerencsétlenségéből származnak. A záhony-csapi épülő közüti hid egy része ugyanis a pilléreinél összetorlódtott tutajok miatt leszakadt s a tutajos oláhok közül többen oda- veszttek.

— Egészségügyünk. Szinnáról írja levelezőnk: „A jó Isten megkönyörült rajtunk és a ragályos betegséget elszöprötte az északi szél. Általában a közegészség most a Krajnyán kielégítő. De a ragályos betegségek miatt hónapok óta bezárt iskolák még most is zárlat alatt vannak nagy öröme az iskolás nebulóknak, mert már most ha kinyitják az iskolákat, ugyse fognak járni az iskolába, itt lévén a nagy szünidő.“ Hegyen-völgyön lakadalom, a könyvnek örök nyugalom.“

— Koponyalékélés. Ágcsernyő utcáin dolgozott a vármegye parancsára a falu apraja-nagyja. A férfiak köveket morzsoláltak és állították glédába az utca során — a menyecskék és leányok pedig, homokot szórtak a köves talapzatra. Folyt a munka serényen, tisztán-szaporán ugy, amint azt csak a tekintetes vármegye tisztetére megteszi a tisztés magyar ember. Amint azonban elkövetkezett az uzsonna ideje, ki haza, ki a koresmába széledt el, hogy a bendőcske is megkapja a maga jutalékát. Így aztán mi sem volt könnyebb, mint-hogy Pochody János — a munkafelügyelő és Takács Ignác Sándor —

kiérdemesült, de nyugdíjazatlan exkocsis a Bernát-féle kocsimában egymással szembekerültek. Véleménykülömbőség merült fel a két haragos közt, Takácsnak valami napszám hiányzott jegyzékeiben, amit Pochody elősmerni nem akart. Lett erre aztán olyan pompás verekedés, hogy Pochody csak harmadrésnyi koponyával hagyhatta el a csatatér; a többi Takács markában és e garázdálkodó mester kövein maradt vissza. Mindkét vitélőt ajánljuk a hatóság figyelmébe. Pochodyt, mert „hivatalos” eljárása közben részegedik le a kocsimában, Takácsot pedig a hadi stiklijéért, melyért bizonyára néhány napig hűsölni fog Kir.-Helmecen.

— **A helybeli izr. nőegylet folyó é. június hó 1-én vasárnap délután 3 órakor az izr. hitközség tanástermében tartja évi közgyűlését, melynek egyik tárgyát az egyleti pénztárnoknő (dr. Haas Bertalanné) és az egyleti titkár (Kornstein Jenő) lemondása folytán ezen két fontos tisztség betöltése fogja képezni. Annál szükségesebb tehát, hogy az egylet tagjai minél nagyobb számban érdeklődjenek, amire ezen nemes célu egyesület, mint a helyi társadalom egyik legrégebbi jótékony intézménye, különben is érdemes. Az 1901. június hó 1-étől 1902. május 31-ig terjedt igazgatási év számadása a következő: I. Bevétel. Pénztári maradvány az 1900. évről 490 K, Adományok; Tauber Lipót (Vágújhely) 20 K, dr. Waldmann Adolfné 15 K, 46. Breiner Hermanné 4 K, dr. Friedmann Arminné 4 K, Kereskedelmi bank 40 K, Polgári takarékpénztár 40 K, Központi takarékpénztár 40 K, Népbank 30 K, Tauber Hugó (Vágújhely) 20 K, Mezei Ignác (Budapest) 50 K. együttesen 260 K, 46 F. Részvénytulajdonosok pro 1900. év 24., Ganzler Lné féle alap kamatja 18 K. 45 F. együttesen 48 K. 45 F. Tagsági díjakból 736 K. Béli bruttójövedelem 1195 K. összes bevétel 2729 K. 91 F. — II. kiadás. Segélyek szegények részére 487 esetben 1120 K. Teich-féle alap százaléka szegény gyermek részére 18.45., szolga díjazása 280., Orsz. magy. izr. közalapnak utolsó részlet 20., nyomtatvány 8., Alaptőke őrzési díja 6., béli költségek 423., Betétbe helyeztetett; béli jövedelemből 116., Mezei Ignác hagyom. 50., együttesen 766., összes kiadás 2641 K, 45 F. Egyenlegül pénztári készlet 88 K. 46 F. — Az egylet vagyonát képező takarékbetétek a következők: Zemplénmezei Kereskedelmi Banknál két betéti könyvben 3913 K. 42 F. Sátoraljaipolgári tkpénztárnál két betéti könyvben 3648.10 Központi takarékpénztárnál 1258 korona 92 fillér és ugyanott a Teich-féle alapítvány 328 korona 75 F. összes betétek 9179 K. 28 F. (kamat csak 1901. dec. 31-ig van tőkésítve) Értékpapírok: polgári tkpénztári részvény és ennek 1901. évi részvénye: 340 K, hét darab magyar verekességi sorsjegyet 196 K. Összesen 9695 K. 28 F.**

— **Eltűnt gyermek.** Blahut Pál béltisztító jelentést tett a rendőrségnek, hogy Margit nevű két éves leánya tegnapelőtt a vágóhid közelében lévő lakásáról eltűnt s azóta a szorgos keresés dacára nyoma veszett. A gyermek szüleit az aggasztja, hogy szegényke talán a közeli Ronyvába esett s a víz elsodorta. A leányka szőke haju, kék szemű, jól táplált gyermek, homlokán vágástól eredő hegy van. Széles körű nyomozása és körözése iránt a rendőrség intézkedett;

— **Botok és kalapok a színházban.** Felkértünk a következő levél közlésére: *Tekintetes szerkesztőség!* Kérem méltóztatásuk helyet adni b. lapjában annak a több oldalról felmerült panasznak, hogy a földszinti hölgyközség kalapban és az urak némelyike botokkal jelenik meg a nézőtérre. Bár a szépséges szép asszonyok és kisasszonyok kalapja nekünk hátul ülő színházi közönségnek egyébként nagy gyönyörűségünkre van, de mára

színházban inkább a színpadon folyó dolgok érdekelnek. Azokból pedig a nagy stilben konstruált kalapok miatt bizony alig alig láthatunk valamit. A botok pedig a taps helyet néha artikulálatlan lármát csapnak. Ugy tudom, hogy a színházról szóló városi szabályrendelet el is tiltja a bot és kalap használatát a földszinten, elvárhatnók hát hogy a t. rendőrség e szabályrendeletnek érvényt szerezzen. Ha pedig elmulasztaná akkor itt a nyilvánosság előtt többek nevében felkérjük erre a város polgármesterét. Teljes tisztelettel: *egy színházlátogató.*

— **Elfogott tanító.** Boros Jenő zemplén-esanálói tanítót, aki mint annak idején megirtuk, a tanítványai ellen elkövetett több gyalázatos cselekmény miatt vád alá helyeztetvén, megszökött, most elfogták Hamburgban. Hamburgból hazatoloncolták s e hó 23-án átadták a sátoraljaúj helyi kir. ügyészségnek.

— **Számadás és köszönet.** A gálaszécsi ev. ref. egyház által, a sáros-pataki ev. ref. főiskolai ifjúsági ének-kar közreműködésével, a gálaszécsi ev. ref. templom kijavítási költségeinek fedezésére a május 25-én rendezett koncert alkalmával volt: bevétel 493 kor., kiadás 256 kor. 64 fillér, maradvány 336 kor. 36 fillér, azaz háromszázharminchat korona 36 fillér. Felülfizettek: Bessenyei István 28 kor., Nemes Sándor 18 kor., Fábry Béla, dr. Molnár Béla 16—16 kor., Maleher László 14 kor., dr. Faid Andor, gr. Hoyos Sándor, ifj. Koch Gábor, Malonyay Ferenc, Meczner Gyula 10—10 kor., Klein Sándor, Pekáry Géza, Vladár Ervin 8—8 kor., Ferderber Béni, br. Fischer Lajos, Kessay Lajos, 6—6 kor., Ihnátó Emil, dr. Novák István, özv. Kende Antalné 5—5 kor., Benedek Dénes, Bucinszky N., dr. Elek Imre, Eperjessy Elemér, br. Fischer Gusztáv, Fáy János, Pikna Pál, Rácz János, 4—4 kor., Eperjessy Béla, id. Koch Gábor, Kolonay Tamásné, Kovács Sámuel, Nemthy Józsefné, Péter Mihály, Roncsinszky Gusztáv 3—3 kor., Andrejkonics Pál, özv. Babarék Dánielné, Bodnár Sándor, Gyarmathy Soma, Hutka József, Juhász Pál, Kail Antal, ifj. Kassay Lajos, dr. Kemény Dezső, Kovalszky Gyula, Mandl Dezső, dr. Obláth Mór, Rosenberg Jenő, Süttő Kálmán 2—2 kor., Lang Ferdinánd, Pattenhaiser Mátyás, Szeles Gábor, Valkovszky Győző 1 korona. Fogadják a szives közreműködők, mint a nemes szívű felülfizetők az egyház hálás köszönetét. Gálaszécs, 1902. május 28. Péter Mihály, ev. ref. lelkész.

— **Kivándorlási mánia.** Szinnaró írja tudósítónk: A szinnai járás közönségét legujabban két uri embernek eltűnése hozta izgalomba. Csak az a szerencse, hogy mihamar kitűdött, hová lettek. Hát hová is mehettek volna máshová, mint Amerikába. Az egyik: *Lázár Mihály* csak a múlt évben oklevelet nyert sztarinai gör. kath. kántortanító, egy igazán nagy erkölcsi súlyú valló tett elkövetése után szökött meg Amerikába. A sztarinai kántortanítói állomásra a pályázat már ki is tüzetett. A másik: *Német Mihály* főszolgabírói irnok hagyta itt hazáját és elment Amerikába keresni jobblétet, illetve az elvesztett szív és lelki boldogságot feltalálni. Ez utóbbi távozása — mint tudósítónk írja — igazán sajnálatra méltó, mert munkaképessége, józan életénél fogva jobb sorsra volt érdemes. Azután esodálkozunk, hogy népünk nyakra-főre vándorol ki az új hazába. Bizony ismét megkezdődött a kivándorlás, nincs egy község se, ahonnan már több-kevesebb ki nem ment volna a husvéti ünnepek s a tavaszi munka befejezése után. És még mennyien készülnek! Hiába. Az Amerikába való kivándorlás már nem közgazdasági kérdés többé, de betegség, még pedig lelki betegség, melyet *kivándorlási mániának* nevezhetnénk el. Olyan betegség ez már népünknek mint az iszákosság, a pálinkaivás, a

melyről leszokni nem tud s talán nem is fog tudni, annyira rabja már. Ugy-e korai volt az öröm.

— **Hűtlen eseléd.** Dzorják Mari szepességi származású takarítóné S. dohánygyári tisztviselő házába is bejáratos volt és ezen a címen, a mikor a háziak hazulról távol voltak, az ablakon át bemászott a lakásba s a konyha edényeket és evőeszközöket ellopta. A károsult feljelentésére a rendőrség a lopott holmikat a takarítónénál megtalálta és megbüntetésére iránt intézkedett.

— **A t. gazdaközönség figyelmébe** ajánljuk Fejér József, (Kassa Rózsa-u 5) mai őszi-műtrágyára vonatkozó hirdetését, a kinél egyébként mindenemű gazdasági felszerelési és szükségleti cikkek legjutányosabban kaphatók.

— **Hogy a ló minő gyorsan vesz** erejéből megerőltető munka mellett, azt minden lótulajdonos tudja, az izomszalak merevsége nagyon is gyakran következménye a túlterhelésnek. Kiható munkához alkalmasakká tehető a lovak, ha rendszeresen alkalmazzuk a cs. és kir. szabadalmazott ló-mosóvizet, a Kwizda-féle restitutionsfluid-ot. Ez különösen beválik mint segédszer ellen és mint erősítő és erővisszaszerző szer nagy táradalmak után.

SZÍNHÁZ.

Első perc a színpadon.

Interwiev a Komjáthy-társulat hölgytagjainál.

— május 31.

Talán jól sejtettük azt, hogy olvasóközönségünk előtt kedves lesz minden olyan törekvés, melylyel közelebb hozhatjuk színpadi kedvenceit s melynek révén bepillantást engedünk a sokaktól elzárt világba, abba a világba, amely talán azért oly kedves a közönségnek, mert ott modern titánokat lát harcba kelnit a műveltség jegyében az általános doktrinalis célokért, vagy mert ott a nemes küzdők azon kis csoportját látja, melynek sokkal több a csalódása, mint az öröme.

Talán jól sejtettük azt, hogy nem lesz a Zemplén olvasóközönsége előtt érdektelen, ha egy pár sorban — melyen át színészeink szólalnak meg — feleleteket közlünk feltett kérdésünkre ama mandátum alapján, melyet olvasóközönségünk soraink elolvasásával dokumentál, s mely kedves bizalom kicsiny viszonzásaként e válaszokat adjuk most cserébe.

Az interwievet *Németh Pál* lapunk belső dolgozótagja végezte és itt ígérhetjük, hogy jövő számunkban a társulat férfi-tagjainak választát fogjuk közzétenni ugyanazon kérdésre, melyet a hölgytagokhoz intéztünk az iránt, *mily érzelmeket keltett a művésznőkben az a perc, mikor először lépett a színpadra . . . ?*

A válaszokat, — azokét, kiktől ezt munkatársunk rövid időn belül megszerezhetné s kiket interwievvelni alkalmatlanított — itt adjuk le:

Oly régen volt már az én első fellépésem, hogy nem emlékezem tisztán azokra az impressziókra. Nővérem, ki rövid ideig szintén színésznő volt: vezetett be először a színház belső világába, hol először a karban énekeltem és ott érlelődött meg bennem az akarat, ott fogott el az ambíció, hogy valamivé felküzdjem magam. Idők múltán egészen más fogalmakat alkottam magamnak a „mí világnokról” mint első fellépésem alkalmával 15 éves koromban ott a karban. Első szerepem a „Ripacos Pista” Olajos asszonya volt, majd Krecsányi társulatá-

nál 1883. máj. 1-én Debreczenben a „Tolonc” Szájasné asszony szerepe . . . És a színpad, a hová véletlenül cseppentem bele, ime mostan egyetlen forumom . . .

Komjáthyne.

Ugy éreztem első fellépésem délutánján, hogy este képtelenség játszanom, ahogy azonban közeledett az este, valami kimondhatatlanul kedves érzés vonzott a színház felé, ám csak addig, amíg az öltözőmbé léptem. Itt megint előfogott a láb, hogy hátha jobb volna soha meg nem ismerni a deszkákat, amelyek előttem ekkor még nem egy világot, hanem egy más világot jelentettek. A mennyországot, amelybe jutni óhajtottunk, de egyelőre tologatjuk az indulás percét. Így tologattam volna én is. Egy dolog azután megmentett. A Nebántsvirág volt az első szerepem és *fátyolban*, zárdaövendékek sorában kellett megjelennem a színpadon. Ha ez a *fátyol* nincs rajtam, hogy azon keresztül mielőtt még szemtől-szembe néznék velem, bátoriságot szívjak fel a közönségtől: talán le kellett volna mondanom az előadást. Így képzelődtem, no de már mint zárdaöszkevény, Celestin páter védőszövegei alatt kacagtam a félelmemet. Hogyan lehetett egy percre is félnem, mikor ott a nézőtérre az az édes közönség ült, amely oly kedves mosolylyal, oly jószívű biztatással bátorította a kezdőt, mint ahogyan most önöknél a primadonnát. Ugy-e bár így könnyű volt aztán többé — nem félni?

Komlóssy Emma.

Kérdésükre azt felelhetem, hogy nagyon-nagyon boldog voltam, mert gyermekkorom óta legóhajtottabb vágyam teljesült. Először a közönségem előtt megjelentem, mert színpadi fellépésemet megelőzőleg már Káldy Gyulával az u. n. kurucz-művész körúton résztvettem, azonkívül a „Vigadó”-ban zongorakoncerteken. S így már hozzá voltam szokva a közönséghez s túl voltam az elfogultságon akkor, mikor Kolozsvárott Ditrői Mór társulatánál a „Suhanc”-ban először léptem a világot jelentő deszkákra.

K. Tarnay Leóna.

Titilla hadnagy Katica szerepében léptem először a színpadra Máramaros-szigeten. Első fellépésem alkalmával úgy gondolom, hogy nagyon nagy lett volna szívem öröme, ha nem furdalt volna lelkiismeretem, hogy anyámtól, ki nem engedett színpadra lépni, elszöktem. Pedig csupán 14 éves lányka voltam akkor. Druckolni — mint mondják — nem drukoltam soha. Pedig azóta elégszer volt alkalmam játszani hól Csóka, hol Tiszay s jelenleg Komjáthy társulatánál nagyon sok szerepet.

Szigeti Lujza.

Legelőször mit éreztem, Midőn a színpadra léptem? Kérem meg kell magyaráznom Hangversenyen volt s nem más.

Ki ne ösmerné a helyet Hol liba és bódé mellett, A legjobban mulat Budán Gróf, művész és szobaleány.

Meghívták iskolánk javát S ki el nem késett itt ta'ált Diszes uri közönséget, Pártolót friss erőknék.

Egy közölök — fess volt nagyon — Ah! engemet fogott karon, Ám mire színpadhoz értem Versem címét elfeledtem.

Bámulták, hogyan történt e! Mikor Szent Miklós volt címe! És, hogy ekkor mit éreztem Azt — bocsánat! — elfeledtem!

Groó Valéria.

Nagyon kis hitű lévén, természetesen óriási volt a lámpalázam. Attól félttem, hogy nem sikerül, s ily érzéssel léptem a színpadra a nagyközönség szigorú bírálatának vetve alá magamat. Oh

kiérdemesült, de nyugdíjazatlan ex-kocsis a Bernát-féle kocsmában egymással szembekerültek. Véleménykülömbőség merült fel a két haragos közt, Takácsnak valami napszám hiányzott jegyzékeiben, amit Pochody elösmerni nem akart. Lett erre aztán olyan pompás verekedés, hogy Pochody csak harmadrésnyi koponyával hagyhatta el a csatatér; a többi Takács markában és e garázdálkodó mester kövein maradt vissza. Mindkét vitézlőt ajánljuk a hatóság figyelmébe. Pochodyt, mert „hivatalos” eljárása közben részegedik le a kocsmában, Takácsot pedig a hadi stiklijéért, melyért bizonyára néhány napig hűsölni fog Kir.-Helmeczen.

— A helybeli izr. nőegylet folyó é. június hó 1-én vasárnap délután 3 órakor az izr. hitközség tanástermében tartja évi közgyűlését, melynek egyik tárgyát az egyleti pénztárnoknő (dr. Haas Bertalané) és az egyleti titkár (Kornstein Jenő) lemondása folytán ezen két fontos tiszttség betöltése fogja képezni. Annál szükségesebb tehát, hogy az egylet tagjai minél nagyobb számban érdeklődjenek, amire ezen nemes célu egyesület, mint a helyi társadalom egyik legrégebbi jótékony intézménye, különben is érdemes. Az 1901. június hó 1-étől 1902. május 31-ig terjedt igazgatási év számadása a következő: 1. Bevétel. Pénztári maradvány az 1900. évről 490 K, Adományok; Tauber Lipót (Vágújhely) 20 K, dr. Waldmann Adolfné 15 K, 46. Breiner Hermanné 4 K, dr. Friedmann Arminné 4 K, Kereskedelmi bank 40 K, Polgári takarékpénztár 40 K, Központi takarékpénztár 40 K, Népbank 30 K, Tauber Hugó (Vágújhely) 20 K, Mezei Ignác (Budapest) 50 K, együttesen 260 K, 46 F. Részvénytulajdonosok pro 1900. év 24. Ganzler Lné féle alap kamatja 18 K, 45 F. együttesen 48 K, 45 F. Tagsági díjakból 736 K. Béli bruttójövedelem 1195 K. összes bevétel 2729 K. 91 F. — II. kiadás. Segélyek szegények részére 487 esetben 1120 K. Teich-féle alap százaléka szegény gyermek részére 18.45., szolga díjazása 280., Orsz. magy. izr. közalapnak utolsó részlet 20., nyomtatvány 8., Alapítói örzési díja 6., béli költségek 423., Betétbe helyeztetett; béli jövedelemből 116., Mezei Ignác hagyom. 50., együttesen 766., összes kiadás 2641 K, 45 F. Egyenlegül pénztári készlet 88 K. 46 F. — Az egylet vagyonát képező takarékbetétek a következők: Zemplénmegyei Kereskedelmi Banknál két betéti könyvben 3913 K. 42 F. Sátoraljaipolgári tkpénztárnál két betéti könyvben 3648.10 Központi takarékpénztárnál 1258 korona 92 fillér és ugyanott a Teich-féle alapítvány 328 korona 75 F. összes betétek 9179 K. 28 F. (kamat csak 1901. dec. 31-ig van tökéletesítve) Értékpapírok: polgári tkpénztári részvény és ennek 1901. évi részvénye: 340 K, hét darab magyar verekkereszt sorsjegye 196 K. Összesen 9695 K. 28 F.

— Eltűnt gyermek. Blahut Pál béltisztító jelentést tett a rendőrségnek, hogy Margit nevű két éves leánya tegnapelőtt a vágóhid közelében lévő lakásáról eltűnt s azóta a szorgos keresés dacára nyoma veszett. A gyermek szüleit az aggasztja, hogy szegényke talán a közeli Ronyvába esett s a víz elsodorta. A leányka szőke haju, kék szemű, jól táplált gyermek, homlokán vágástól eredő hegy van. Széles körű nyomozása és körözése iránt a rendőrség intézkedett;

— Botok és kalapok a színházban. Felkértek a következő levél közlésére: *Tekintetes szerkesztőség!* Kérem méltóztatásék helyet adni b. lapjában annak a több oldalról felmerült panasznak, hogy a földszinti hölgyközönség kalapban és az urak némelyike botokkal jelenik meg a nézőtérre. Bár a szépséges szép asszonyok és kisasszonyok kalapja nekünk hátul ülő színházi közönségnek egyébként nagy gyönyörűségünkre van, de mára

színházban inkább a színpadon folyó dolgok érdekelnek. Azokból pedig a nagy stilben konstruált kalapok miatt bizony alig alig láthatunk valamit. A botok pedig a taps helyet néha artikulálatlan lármat csapnak. Ugy tudom, hogy a színházról szóló városi szabályrendelet el is tiltja a bot és kalap használatát a földszinten, elvárhatnók hát hogy a t. rendőrség e szabályrendeletnek érvényt szerezzen. Ha pedig elmulasztaná akkor itt a nyilvánosság előtt többek nevében felkérjük erre a város polgármesterét. Teljes tisztelettel: *egy színházlátogató.*

— Elfogott tanító. Boros Jenő zemplén-csanáosi tanítót, aki mint annak idején megirtuk, a tanítványai ellen elkövetett több gyalázatos cselekmény miatt vád alá helyeztetvén, megszőkött, most elfogták Hamburgban. Hamburgból hazatoloncolták s e hó 23-án átadták a sátoraljaúj helyi kir. ügyészségnek.

— Számadás és köszönet. A gálszécsi ev. ref. egyház által, a sárospataki ev. ref. főiskolai ifjúsági ének-közreműködésével, a gálszécsi ev. ref. templom kijavítási költségeinek fedezésére a május 25-én rendezett koncert alkalmával volt: bevétel 493 kor., kiadás 256 kor. 64 fillér, maradvány 336 kor. 36 fillér, azaz háromszázharminchat korona 36 fillér. Felülfizettek: Besseney István 28 kor., Nemes Sándor 18 kor., Fábry Béla, dr. Molnár Béla 16—16 kor., Malcher László 14 kor., dr. Faid Andor, gr. Hoyos Sándor, ifj. Koch Gábor, Malonyay Ferenc, Mechner Gyula 10—10 kor., Klein Sándor, Pekáry Géza, Vladár Ervin 8—8 kor., Ferderber Béni, br. Fischer Lajos, Kessay Lajos, 6—6 kor., Ihnátó Emil, dr. Novák István, özv. Kende Antalné 5—5 kor., Benedek Dénes, Bucsinszky N., dr. Elek Imre, Eperjessy Elemér, br. Fischer Gusztáv, Fáy János, Píkna Pál, Rácz János, 4—4 kor., Eperjessy Béla, id. Koch Gábor, Kolonay Tamásné, Kovács Sámuel, Nemeth Józsefné, Péter Mihály, Roncsinszky Gusztáv 3—3 kor., Andrejkovics Pál, özv. Babarék Danielné, Bodnár Sándor, Gyarmathy Soma, Hutka József, Juhász Pál, Kail Antal, ifj. Kassay Lajos, dr. Kemény Dezső, Kovalszky Gyula, Mandl Dezső, dr. Obláth Mór, Rosenberg Jenő, Sütő Kálmán 2—2 kor., Lang Ferdinánd, Pattenhaiser Mátyás, Szeles Gábor, Valkovszky Győző 1 korona. Fogadják a szives közreműködők, mint a nemes szívű felülfizetők az egyház hálás köszönetét. Gálszécs, 1902. május 28. Péter Mihály, ev. ref. lelkész.

— Kivándorlási mánia. Szinnaró írja tudósítónk: A szinnai járás közönségét legújabbán két uri embernek eltűnése hozta izgalomba. Csak az a szerencse, hogy mihamar kitűdött, hová lettek. Hát hová is mehettek volna máshová, mint Amerikába. Az egyik: Lázár Mihály csak a múlt évben oklevelet nyert sztarinai gör. kath. kántortanító, egy igazán nagy erkölcsi sülyedésre valló tett elkövetése után szökött meg Amerikába. A sztarinai kántortanítói állomásra a pályázat már ki is tűzött. A másik: Német Mihály főszolgabírói irnok hagyta itt hazáját és elment Amerikába keresni jobblétet, illetve az elvesztett szív és lelkiboldogságot feltalálni. Ez utóbbi távozása — mint tudósítónk írja — igazán sajnálatra méltó, mert munkaképessége, józan életénél fogva jobb sorsra volt érdemes. Azután esodálkozunk, hogy népünk nyakra-főre vándorol ki az új hazába. Bizony ismét megkezdődött a kivándorlás, nincs egy község se, ahonnan már több-kevesebb ki nem ment volna a husvétü ünnepek s a tavaszi munka befejezése után. És még mennyien készülnek! Hiába. Az Amerikába való kivándorlás már nem közigazgatási kérdés többé, de betegség, még pedig lelki betegség, melyet *kivándorlási mániának* nevezhetnénk el. Olyan betegség ez már népünknek mint az iszákosság, a pálinkaivás, a

melyről leszokni nem tud s talán nem is fog tudni, annyira rabja már. Ugy-e korai volt az öröm.

— Hűtlen eseléd. Dzorják Mari szepességi származású takarítóné S. dohánygyári tisztviselő házába is bejáratos volt és ezen a címen, a mikor a háziak hazulról távol voltak, az ablakon át bemászott a lakásba s a konyha edényeket és evőeszközöket ellopta. A károsult feljelentésére a rendőrség a lopott holmikat a takarítónénál megtalálta és megbüntetésére iránt intézkedett.

— A t. gazlaközönség figyelmébe ajánljuk Fejér József, (Kassa Rózsa-u 5) mai őszi-műtrágyára vonatkozó hirdetését, a kinél egyébként mindenemű gazdasági felszerelési és szükségleti cikkek legjutányosabban kaphatók.

— Hogy a ló minő gyorsan veszt erejéből megerőltető munka mellett, azt minden lótulajdonos tudja, az izomszalak merevsége nagyon is gyakran következménye a túlterhelésnek. Kitarító munkához alkalmasakká tehető a lovak, ha rendszeresen alkalmazzuk a cs. és kir. szabadalmazott ló-mosóvizet, a Kwizda-féle restitutionsfluid-ot. Ez különösen beválik mint segédszer ellen és mint erősítő és erővisszaszerző szer nagy fáradsalmak után.

SZÍNHÁZ.

Első perc a színpadon.

Interwiev a Komjáthy-társulat hölgytagjainál.

— május 31.

Talán jól sejtettük azt, hogy olvasóközönségünk előtt kedves lesz minden olyan törekvés, melylyel közelebb hozhatjuk színpadi kedvenceit s melynek révén bepillantást engedünk a sokaktól elzárt világba, abba a világba, amely talán azért oly kedves a közönségnek, mert ott modern titánokat lát harcba kelni a műveltség jegyében az általános doktrinalis célokért, vagy mert ott a nemes küzdők azon kis csoportját látja, melynek sokkal több a csatlódása, mint az öröme.

Talán jól sejtettük azt, hogy nem lesz a Zemplén olvasóközönsége előtt érdektelen, ha egy pár sorban — melyen át színészeink szólalnak meg — feleleteket közlünk feltett kérdéseinkre ama mandátum alapján, melyet olvasóközönségünk soraink elolvasásával dokumentál, s mely kedves bizalom kicsiny viszonzásaként e válaszokat adjuk most cserébe.

Az interwievet *Németh Pál* lapunk belső dolgozótagja végezte és itt ígérhetjük, hogy jövő számunkban a társulat férfi-tagjainak választát fogjuk közzétenni ugyanazon kérdésre, melyet a hölgytagokhoz intéztünk az iránt, *mily érzelmeket keltett a művésznőkben az a perc, mikor először lépett a színpadra . . . ?*

A válaszokat, — azokét, kiktől ezt munkatársunk rövid időn belül megszerezhetette s kiket interwievelni alkalma nyílott — itt adjuk le:

Oly régen volt már az én első fellépésem, hogy nem emlékezem tisztán azokra az impressziókra. Nővérem, ki rövid ideig szintén színésznő volt: vezetett be először a színház belső világába, hol először a karban énekeltem és ott érelődött meg bennem az akaratérő, ott fogott el az ambíció, hogy valamivé felküzdjem magam. Idők múltán egészen más fogalmakat alkottam magamnak a „mi világunkról” mint első fellépésem alkalmával 15 éves koromban ott a karban. Első szerepem a „Ripacsos Pista” Olajos asszonya volt, majd Krecsányi társulatá-

nál 1883. máj. 1-én Debreczenben a „Tolonc” Szájasné asszony szerepe . . . És a színpad, a hová véletlenül cseppentem bele, ime mostan egyetlen forumom . . .

Komjáthyne.

Ugy éreztem első fellépésem délutánján, hogy estére képtelenség játszani, ahogy azonban közelédt az este, valami kimondhatatlanul kedves érzés vonzott a színház felé, ám csak addig, amíg az öltözőmbé léptem. Itt megint előfogott a láz, hogy hátha jobb volna soha meg nem ismerni a deszkákat, amelyek előttem ekkor még nem egy világot, hanem egy másvilágot jelentettek. A mennyországot, amelybe jutni óhajtottunk, de egyelőre tologatjuk az indulás percét. Így tologattam volna én is. Egy dolog azután megmentett. A Nebántsvirág volt az első szerepem és *fátyolban*, zárdaövendékek sorában kellett megjelennem a színpadon. Ha ez a *fátyol* nincs rajtam, hogy azon keresztül mielőtt még szemtől-szembe néznék velem, bátorságot szivjak fel a közönségtől: talán le kellett volna mondanom az előadást. Így képzelődtem, no de már mint zárdaövendékvény, Celestin páter védőszárnyai alatt kacagtam a félelmemet. Hogyan lehetett egy percre is félnem, mikor ott a nézőtérre az az édes közönség ült, amely oly kedves mosolylyal, oly jószívü biztatással bátorította a kezdőt, mint ahogyan most önöknél a primadonnát. Ugy-e bár így könnyű volt aztán többé — nem félni?

Komlóssy Emma.

Kérdésekre azt felelhetem, hogy nagyon-nagyon boldog voltam, mert gyermekkorom óta legóhajtottabb vágyam teljesült. Előfogultágot vagy meghatottságot nem éreztem, talán azért, mert színpadi fellépésemet megelőzőleg már Káldy Gyulával az u. n. kurucz-művészi köruton résztvettem, azonkívül a „Vigadó”-ban zongorakoncerten. S így már hozzá voltam szokva a közönséghez s túl voltam az előfogultágon akkor, mikor Kolozsvárott Ditrói Mór társulatánál a „Suhanc”-ban először léptem a világot jelentő deszkákra.

K. Tarnay Leóna.

Titilla hadnagy Katica szerepében léptem először a színpadra Máramaros-szigeten. Első fellépésem alkalmával úgy gondolom, hogy nagyon nagy lett volna szívem öröme, ha nem furdalt volna lelkiismeretem, hogy anyámtól, ki nem engedett színpadra lépni, elszöktem. Pedig csupán 14 éves lányka voltam akkor. Druckolni — mint mondják — nem druckoltam soha. Pedig azóta elégszer volt alkalmam játszani hól Csóka, hol Tiszay s jelenleg Komjáthy társulatánál nagyon sok szerepet.

Szigeti Lujza.

Legelőször mit éreztem, Midőn a színpadra léptem? Kérem meg kell magyaráznom Hangversenyen volt s nem más.

Ki ne ösmerné a helyet Hol liba és bódé mellett, A legjobban mulat Budán Gróf, művész és szobaleány.

Meghívták iskolánk javát S ki el nem késett itt ta'ált Diszes uri közönséget, Pártolót friss erőknék.

Egy közülök — fess volt nagyon — Ah! engemet fogott karon, Ám mire színpadhoz értem Versem címét elfeledtem.

Bámulták, hogyan történt e! Mikor Szent Miklós volt címe! És, hogy ekkor mit éreztem Azt — bocsánat! — elfeledtem!

Gróó Valéria.

Nagyon kis hitü lévén, természetesen óriási volt a lámpalázam. Attól félttem, hogy nem sikerül, s ily érzéssel léptem a színpadra a nagyközönség szigorú birálatának vetve alá magamat. Oh

de nem tartott sokáig a félelem, mert a közönség sorában egy biztató arcú jóságos kopasz öreg urat pillantottam meg, kinek tekintete mintha bátorságot öntött volna belém. És én megszüntem félni, azt gondolva magamban, ha mind ennyi jósággal pillantanak reám, akkor a kis kezdő sikere nagy lesz. — Azóta minden fellépésemkor első tekintetem a földszint első soraira irányul, hogy nem-e látok hasonló arcot, amely úgy értem, mintha biztató jelként sugárzana felém.

Tóth Ilonka.

Azt kérdezi, mily érzelmek éltek lelkemben akkor, midőn először léptem a színpadra?! Hát kérem úgy féltem, hogy nem is láttam, a szívem elszorult s azt sem tudtam hogy a színpad a hol állok. Szóval: trémáztam... Ez a Nagymama Mártha szerepében történt Ungváron. Sokkal eredetibb ennél első énekes fellépésem, mely részéről sok könyve, akkori igazgatómnak pedig cilinderebe került. Egerben „Orpheus”-ban játszottam Cupidót. Mikor kiléptem a színpadra elénekeltam az egész couplé-szöveget egyfolytában, jöhet a zenekar még csak az előzenénél tartott. A karmester kétségbeesett mozdulatokat csinált, szemei vitustáncot jártak, a zenekar nevetett, én pedig a meglepettség boldog érzetével tettem el, hogy oly jól énekeltem. A mint a couplészek meg néztem, elképedve láttam ott az igazgatót, ki énekes finaljánál cilindert tépte széjjel. Hogy ezek után milyenek voltak az érzelmeim, azt nem kell magyarázni annak, ki valamit fel képes fogadni.

Takács Mariska

Midőn először léptem színpadra nézőközönség előtt az „Aranyember” Noémi szerepében, csak azt éreztem, hogy boldog vagyok végtelenül, mert teljesedett szívemnek legkedvesebb, legóhajtottabb vágya. Félni nem féltam, legfeljebb attól, hogy a színpad egyik díszlete, mely nem volt kellőképp megerősítve, esetleg rám eshetik De úgy hiszem, ez a félelem inkább azon érzélem kifejezése volt, mely lelkem akkor eltöltötte. Éreztem, tudtam, hogy félek valamitől és e félelem okául valami megfelelő tárgyat kerestem. El akartam magammal hitetni, hogy azt a félelmet valami külső ok kelti bennem, jöhet érzésem, hogy lelki szorongásom, készlet arra csupán. Ugy hiszem, hogy ha kellően is állott volna az a díszlet: félelmem nem mullott volna el. Szóval féltam — valljuk be őszintén — féltam, nagyon féltam... De ugy-e bár ez nem hiba?

Berlányi Vanda.

A kérdésre azt felelhetem, hogy nagyon trémáztam első fellépésem alkalmával. Ugy láttam, mintha kerengett volna velem a színpad. Most azonban már nem trémázom, legfeljebb énekes szerepben. Első fellépésem ép Komjáthy-nál volt 19 éves koromban Szombathelyen. Játékközben annyira meglátszott rajtam a félsz, hogy Komjáthy-né, kivel ép akkor jelenésem volt, nevetve mondá: Te Tréma Matyi! Most azonban már elmúlt a tréma idő, legfeljebb akkor jön vissza, ha új énekes szerepben lépek fel.

Bartha Istvánné.

* Nap és Hold. Lecocq Károly operettejét elevenítették fel tegnap este. Nem valami nagy nivóju, de kedves zene. Librettója cselekmény nélküli, néhol ügyesen kiaknázott helyzet komikummal. Meséje végtelenül hihetetlen, de talán éppen e visszásságánál fogva mint groteszk dolog, mulattató. A „vig” epitheton Don Hermozo Piarates de Calabazas herceg, portugál miniszter személyében talál indokolást. Ez az ur ugyan is a csendes butaság és érzékiség jegyében született s mint ilyen, jellemileg indokolhatóan a galambducba kerül. Majd felsül egypárszor és végre elesapják hivatalából. Ezek privát pechei, melyeket egy kis francia szel-

lemesség fűszerez. A repriz nem vonzott telt házat s nem csinált kolosszális hatást, hiába igyekeztek a főszerepek képviselői K. Tarnai Leona (Manola) Bárdos, Székely Gy. (Don Brazero), Békefi L. (Miquel) diadalra segíteni. Faragó Ödön (Don Hermozo) pompás karrikatur alakításával, a tulajdonságai és szenialis leleményességével megkacagtatta, mulattatta a közönséget. Takács Mariska (Sanchette) kjesiny szerepében is ügyes volt. — És ezzel elmondtunk mindent. Legfeljebb még azt tehetjük hozzá, hogy a darabban csak a nevek portugál színezetűek, a légkör és a környezet az prima ordo francia. — th.

Egy görbe nap Csieseri Bors és Társa kacagtató énekes bohózata lesz a legközelebbi újdonság. A Népszínháznak ez a nagyszerű állandó műsordarabja a Borszem Jankó-ból jól ösmert karrikaturát mutatja be ebben a zamatos ízzel megirt pompás bohózatban. Holnap, vasárnap este kerül színre a darab, amely nyilván egyik legmulatságosabb színházi estét fog nyújtani. E darab jegyei iránt már előzetesen, a vidékről is nyilvánuló érdeklődésre való tekintettel az igazgatóság a vasárnap esti előadás után az újdonságot Hétfőn este bérletben is előadja. A bohózatban pompás szerepet játszanak: Komlósy Emma, Szigethy Lujza, Breznay Anna, Komjáthy, Nagy Gyula, Odry, Faragó, Bartha, Makray stb.

** Ifjúsági előadások. Komjáthy színiigazgató a nemzeti kultúra érdekében eddig is nagy érdemeket szerzett nálunk azzal, hogy drámai előadásait, az értékes irodalmi termékek színrehozatalával finomultabb, magasabb nivóra tudta emelni egy magyar színtársulat igazi hivatását. Most ez irányban egy lépéssel még előbbre vitte ezt a nemes ügyet. Itt időzése alkalmával a következő szerdán délután *Bánk-bán* előadásával megkezdte az ifjúsági előadások sorozatát. Ez alkalommal minden árkülömbözet nélkül, egységes helyárral mennek színházba a város középiskolai fiú és leány növendékei.

Színházi műsor.

Hétfőn, június 2-án, bérletben, másodszor: *Egy görbe nap*.
Kedden, június 3-án bérletszűnetben: *Ünnepi előadás*; az állami elemi és polgári iskolák felavatása alkalmából, a szegénysorsu tanulók felségélyezése céljaira.
Szerdán, június 4-én délután 3 órakor ifjúsági előadásul: *Bánk-bán*. Tragédia 5 felvonásban; este 8 órakor, bérletben, újdonságul először, a Népszínház kitűnő műsordarabja: *Napfogyatkozás*. Eredeti operette 3 felvonásban. Irta és zenéjét szerzte: Ifj. Bokor József. A „Kis alamuszi” operette szerzője.

Csütörtökön, jun. 5-én, bérletben, Tóth Ilonka jutalomjátékául, újdonságul először: *Zaza*. Színmű 5 felvonásban. Írták: Pierre Barton és Simon. Fordította: Heltai Jónó.
Pénteken, jun. 6-án, bérletben, Verney bájos zenéjű operetteje: *Tiszt urak* a zár-dában.

Szombaton, jun. 7-én, bérletben Shakespearé nagyhatású vigjátéka; *A makranczos hölgy*.

Vasárnap, jun. 8-án két előadás; délután 3 és fél órakor, félhétárakkal: *Egy görbe nap*. Énekes bohózat 3 felvonásban; este 8 órakor, bérletben, újdonságul először, a Népszínház nagyszerű műsordarabja: *Teréz kapitány*, operette 3 felvonásban. Zenéjét szerzte: Plaqueinte Robert, a „Ripp van Winkler”-*Cornevillei harangok* stb. operettek szerzője.

IRODALOM.

A becsület útja. Regény két kötetben. Irta Werner E. A kevés német regényíró között, aki igazán érdeklődő tud írni és nem süpped el egészen a szereplők lelki életének unalmas boncolgatásában, előkelő helyen áll Werner E. Mesemondása megkapja az olvasót, témái olyanok, hogy mindennél szives fogadtatásra találnak és amellet szines a stílusa és lélektaniilag meg van indokolva mindaz, amit hőscivel miveltet. Számos regényei közül is kiválik a *Becsület útja* című, melynek cselekménye a német-francia háboru idején játszódik és a nagy küzdelemnek egynemely jelenetét hatalmasan megfesti. A minden ízében érde-

kes regény megjelent az Egyetem Regénytárban Singner és Wolfner kiadásában. Ára piros vászonkötésben két korona.

KÖZGAZDASÁG.

Szeszélyes tavasz. Szinnáról írják nekünk: Fagy, hó, felhőszakadás, árvíz kintak e tavasszal, úgy, hogy még a mai napig se fejezték be a gazdák a tavaszi vetést. És erre pár napja pedig oly éjszakai szelek fujnak, hogy az eső által levert föld hirtelen száradván, felül oly kérget kapott, hogy a kopár növényeket az emberek képtelenek elültetni. A szinnai járásban krumpli, a paszuly ültetés, a tengeri vetés most történik javában, de mely keserves a megmunkálása a földnek, a gazdák teljesen elvesztették reményüket és aggodnak, hogy nem lesz termés. És ha nem lesz termés, akkor... akkor fognak csak Amerika felé vitorlázni. Már most is mondogatják, hogy „ha rossz esztendő lesz s nem lesz miből megélni, hát elmegyünk Amerikába. Szeszélyes tavasz, keserves szántás-vetés, rossz termésre való kilátás, ez most a krajnai gazdák napi témája és a finisz Amerika.

IPAR ÉS KERESKEDELEM.

Egy új mezőgazdasági gépgyár Budapest. A nálunk már eddig is jó hírnévnek örvendő Hotherr és Schrantz cég Kispesztén, az Üllői-ut mentén, nagyszabású, modern berendezésű mezőgazdasági gépgyárat építtetett, melyet jelen évben üzembe is helyezett. Nevezett cég eddig csak bécsi gyártelepén készült gépeit hozta hozzánk, melyek jószáguk, jó anyag felhasználásával végzett pontos kivitelük és honi viszonyainkhoz alkalmazott helyes szerkezetük miatt külföldi voltak dacára is általános elterjedtek és kedveltekké váltak. Annál örvedetesebb az a körülmény, hogy e gépek most már itthon készülnek. Magyar munkásoknak ad kenyeret a gyár és magyar anyagot dolgozva fel, valódi hazai iparcikket termel. A gyártelep minden egyes műhelye és felszerelése mintaszerű épületei szépek, egyszerűek és világos helyiségekkel bírnak. A gyár 600 munkás foglalkoztatására van számítva s jelenleg 300 munkással dolgozik. Mint tisztán mezőgazdasági gépgyár ezen Hofherr és Schrantz-féle új gyártelep a legelső közt foglalt helyet és a jó kezekben levő vezetés, valamint a mintaszerű modern berendezés elég biztosítékot nyújtanak jó gyártmányok előállítására s a magyar gazdaközönség részére ezen új hazai gyárforrás határozott nyereséget jelent.

NYILT TÉR.)*

Nyilatkozat.

A budapesti lapok szerdái, valamint a „Tokaji Ujság” csütörtöki számában Szász Testvérek írték egy közlemény foglaltatik, mely alkalmas arra, hogy az illető érdekköröket megteveszse és ezenfelül két feddhetlen előéletű jellemes kereskedőt megbélyegezzen.

Ennélfogva tisztelettel kérem a tek. szerkesztőséget, miszerint a következő helyreigazító közleménynek legközelebbi számában helyt adni méltóztatnék.

Nem igaz az, hogy Szász Testvérek cég 50,000 koronával tartozik, mert összes terhe nem több, mint 22,000 korona.

Nem igaz továbbá az, hogy a jelzett cég áruit eladta, mert a csőd-tömeggondnok már majdnem két hét óta leltározza az árukészletet, melynek összege mintegy 10,000 koronát tesz és ha ehhez a könyvbéli behajtható különvőség csatolatik, mintegy 16-18,000 koronányi activa fog kitünni

*) E rovat alatt közlettekért nem vállal felelősséget a szerk.

22,000 koronát tevő passívával szemben.

És végül nem igaz az, hogy Szász Testvérek a vásárvámberletet hitelezők megkárosítására irányult szándékból atyjuk nevére átruházták, mert ezen bérletet tényleg 75 éves tehetetlen atyjuk részére tartották, melynek 2700 koronát tevő ovadékat tényleg atyjuk szolgáltatva ingatlan vagyónak elzalogosítása és váltó elfogadványának a bankba történt leszámloltatása mellett; csak midőn nyomára jöttek annak, hogy lelketlen ádáz versenytársak minő veszedelmes aknamunkát végeznek ellenük, diffamáló híresztelésekkel határozták el magukat a vásárvámberlet átruházására agg atyjuk utolsó lelmi forrásának megvédésére. — Ezen tények, valamint azokból kiderülő számarányok, melyeket különben a csődvizsgálat is kideríteni fog, kellően megvilágítják fentjelzett lapok tudósítóinak hamis hírforrását. De különösen jellemzi a „Tokaji Ujság” főszerkesztőjének az igazság iránti élnék érzékét, aki mint a valódi tényállás közvetlen ismerője nem átalotta lapjának hírovtatát ilyen ferdítvénynyel érdekessé tenni, mikor olyan gazdag közleni való anyag áll rendelkezésére a tokaji közgazdaság terén és ujságjának „társadalmi” programjával teljesen ellenkezik.

Mély tisztelettel

Szász Gyula.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

L. Sárospatak. Mihelyst sorra kerül. Politikus. Igen a bizalmas együttélés alkalmával.
Színes. Önnek van igaza. Erről majd később írunk is.
Nem közölhetők: A semmi (Humoreszk Ablakod felé... (Költmény.)

Kiadó tulajdonos: Éhlert Gyula.

HIRDETÉSEK.

174/902. végr. szám.

Árverési hirdetemény.

Alulírott bi-ösági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gálszécsi kir. járásbíróság 1902. évi V. 97/3. számú végzése következtében Dr. Kemény Dezső ügyvéd által képviselt Ösze Antal s társai javára Győri Béla ellen 450 kor., 323 kor., 150 kor., 330 kor. és 300 kor. és jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 674 koronára becsült következő ingóságok u. m.: lovak és szekerek nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a gálszécsi kir. járásbíróság 1902. évi V. 97/3. sz. végzése folytán fenti tökéketelés és eddig bíróság már megállapított valamint a felmerülő költségek erejéig Szécs-Keresztvában végrehajt. szenedő lakásán leendő eszközzésére 1902. évi június hó 3-ik napjának d. u. 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérnek becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Gálszécsen, 1902. évi május hó 16.

Saarossi Imre,
kir. bir. végrehajtó.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bé-beadását avagy bérbevetését a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrövidebb idő alatt közvettem

Jóhírnevű vendéglőmben kitűnő asztali bor 34 krtól 40 krig, — továbbá valódi hegyaljai szamorodni 1 forint 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.

Weinberger Manó,
S.-A.-Ujhely Korona u.

Ha látlak oh Zacherlin, a szívem is dobban.
De nem fogadlak el, ha kínálnak tokban.
Tokban a mi van, haszontalan díb, dáb;
Attól ugyan nem döglik se féreg, se a sváb.

Zacherlin üvegben! Ez az igazi szer!
Legyen áldott a ki készít, szászor és ezerszer
S valahol függ a Zacherlin plakát:
Ott kapható Zacherlin egész éven át.

Tersan Cacao

Könnyen emészthető, igen kellemes ízű vastartalmu ideg erősítő és vértképző tápszer. — Az összes orvos tanárok által kitűnően ajánlva.

Abauj, Borsod, s Zemplén-vármegyék egyedüli főraktára.

Widder Gyula gyógyszerésznél, Saujhely.

Kapható az összes gyógyszertárakban.

Cs és szab. mosóvíz lovak részére.
1 üveg ára 2 korona 80 fillér. — 40 év óta az udvari istállóban, a katonaság és magánosok nagyobb istállóiban használatban van nagyobb munkánál elő-és uterősítők, izomoknál, inak merevségénél stb., az idomításnál kiváló munkára képesíti a lovakat. Csak a teni védjeggyel valódi. Kapható Austr. — Magyarország valamennyi gyógyszertárban és gyógyszerkereskedésben. Főraktár: Kwizda Ferenz János kerületi gyógyszerész, Korneuburg, Bécs mellett. Cs és kir. osztr. és kir. magyar, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító.

Vizsla

tíz hónapos nostény angol pointer eladó.
Megkeresésre bővebben Sárospatak —
Tima Tibor.

Superphosphatok

animális és ásványilag

legelőssőbb

phosphorsavas-trágyaszerek mindenféle földekre.

Leggyorsabb hatású * * * * *

* * * * * legnagyobb eredmény. Nélkülözhetetlen az őszi vetéshez semminemű más phosphorsavak által nem pótolható.

Továbbá:

csontliszt, chillsalétrom, kénsvavas amoniak, kálicsók, kainit, különleges trágyaszerek gabonafélék és hüvelyesek részére, themenau patent-superphosphat-gipsz lóherefaj trágyázására és istállótrágya fertőtlenítéséhez, takarmánykész stb. szállítanak mindenrová versenyes és szigorú tartalomjótállással

Kénsav- és mütrágya-gyárak **A. SCHRAM** Lundenburg Themenau és

Lissek b. Roztok.

Központi Iroda: PRAG, Heinrichgasse 27.

Egyedüli képviselő

Felsőmagyarország részére

FEJÉR JÓZSEF

Kassa, Rózsa-utca 5. szám.

Métermázsánként is kapható. Visszontelárusítók megfelelő jutalékban részesülnek.

A Richter-féle LINIMENTUM CAPS. COMP. Horgony-Pain-Expeller
egy régi kipróbált háziszert, amely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésűl alkalmaztatik köszvényél, csúznál és meghúléseknél.
Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéjegygyéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszertárban kapható. Főraktár: Török József, gyógyszerésznél Budapesten.
• Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók. • Rudolstadt.

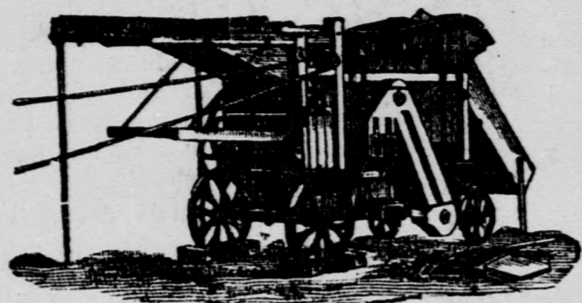
A magy. kir. államvasutak gépgyárának lokomobil csapógépe és „MILLENIUM” aratógép gyártmányai a párisi nemzetközi kiállításon a legnagyobb kitüntetéset a GRAND PRIX-nyerték.

A magyar kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége
BUDAPEST, Váci-körut 32. szám
ajánlja a magyar kir. államvasutak gépgyárában készült
4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű GŐZCSÉPLŐ-KÉSZLETEIT,
14, 16 és 20 lóerejű COMPOUND LOCOMOBILJAIT, és végre
„MILLENIUM” legújabb szerkezetű fűkaszaló-, marokrakó és kévekötő aratógépeit,
továbbá: a szab. osztr., magyar államvasutársaság resiczai mezőgazdasági gépgyárában készült SACK rendszerű acélöntésű ekefővel ellátott EKÉIT és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntője Kassán.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen és gondosan gyártott jóhírnevű gépeit a közeledő nyári időnyre nevezetesen:

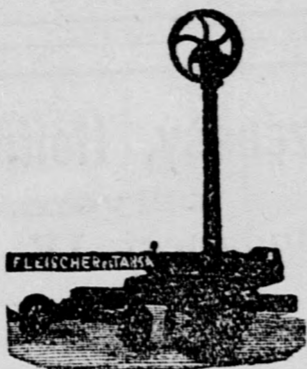

Cséplőkészleteit könnyű járással járgány, vagy gőzmozgony általi hajtásra.

Kézi cséplőgépeit járgány hajtásra is alkalmazva, szalmazó készülékkel, vagy anélkül.

Baker- és magtár-rostait, továbbá mindennemű szivattyukat, gőzgepeket és közkazanokat. Szeszgyár-berendezéseket m. p. Hencze-főzőket, kavarázó készülékeket, malátá és burgonya-zúzókat, olaj-sajtókat, olajmag pörkölőket, malomberendezéseket stb.

Gépgyárunkban gyártmányainknak jelentékeny készletét tartjuk állandóan

Bizományi raktár Herz Kálmán urnai S.-A.-Ujhely

kinél a cég gyártmányai eredeti áron beszerezhetők.

Gazdasági gépeink képes-, valamint öntödénknél gyártmányai árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a helybeli piacon **Rákóczi-utca** (a „Központi“ kávéház mellett) egy a mai kor igényeinek minden tekintetben teljesen megfelelő

valódi szepességi fehér-, vászonnemű és damasztárú valamint

női divatáru raktárt nyitottam.

Minden e szakmába vágó cikkek, u. m. fél len, valódi rumburgi vásznak, chiffonok, cretonok, köper, kanavaszok, abroszok, asztalkendők, törülközők, damaszt ágáthuzatok, kávé és thea garnitúrák, törökendők, grádlik stb. a legjobb és legfinomabb kivitelben tartok raktáron, miáltal az igen tisztelt vevő közönség kívánalmainak teljesen megfelelhettek.

Szíves támogatásért esedezve, előre is biztosítom a n. é. közönséget szolid és pontos kiszolgálásról, maradtam

kiváló tisztelettel:
Müller M. A.

ERDŐ-BÉNYE GYÓGYFÜRDŐ

Zemplén-vármegyében.

A fürdőidény május 18-án kezdődik és tart szept. 15-ig.

Hatása: gazdag vas- és timsótartalmánál fogva kitűnő a női betegségekben, sápkórban, idegbántalmakban, görvélykórban, reumatikus és köszvényes bántalmakban szenvedőknek. Kiváló klimatikus gyógyhely a légzőszervi és malarikus bajokban szenvedők részére. Gyógyhasználatra az újonnan fölépült fürdőlakban 20 fürdőszobában 4 porcellán, 4 réz- és 24 fakád van elhelyezve. Ezenkívül 4 kisebb szoba a hidegvíz-gyógyomódhoz rendeztetett be 2 káddal, 2 ülőkáddal, teljes zuhanykészlettel, izasztó kamarával, 2 pakkoló ágygyal és a villamos fürdőhöz szükséges készülékekkel. Használhatók iszap-, vasláp-, sós- és villámfürdők, masszáz-, izasztó- és hidegvíz-gyógyomód. Ivó-gyógyomódhoz mindenféle ásványvíz van készletben. A fürdővendégek elhelyezésére 7 épületben a hivatalos helyiségeken s lakásokon kívül csinos berendezéssel s villamos csengővel ellátott 79 szoba áll rendelkezésre. Szórakozásra szolgálnak: csinos ét-, tánc-, olvasó- s női terem, könyvtár, hirlapok, biliárd, társas- és tornajátékok, naponkint kétszeri tézene. Terjedelmes, árnyékos erdei sétautak. Kápolna. Vendéglős: **ROZSA FERENCZ** budapesti vendéglős. Az étkezés olcsó és kifogástalan. Az izraelita vendéglő csinos, új verandás épületben van elhelyezve. Házi-gyógytár, posta- és telefon állomás helyben van, mely a Szegimalom vasuti állomástól veszi át a sürgönyöket. Vasuti állomás: a személyvonatokhoz Erdőbénye-fürdő (1/2 órányira). Gyorsvonathoz: Liszka-Tolcsva (1 órányira a fürdőtől), hol külön kocsit 5 koronáért és közös kocsit személyenként 1 kor. 20 fillérért kapható. Fürdőorvos: Dr. Asztalos Kálmán, Erdőbényéről. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál a fürdőigazgatóság.

A cs. kir. szabadalm.

kölcsönös tüzkárbiztosító intézet

BÉCSBEN (alakult 1824-ben)

magyarországi képviselősege: Budapest, V. Hold-utca 6.

elfogad mindennemű tüzbiztosítást és pedig: épület, butorok, ruhaneműek és egyéb berendezési tárgyak, továbbá áruraktár, árúkészlet és üzleti berendezésre stb. legolcsóbban megszabott díjak és legelőnyösebb feltételek mellett.

A bécsi cs. kir. szab. kölcsönös tüzkárbiztosító-intézet az egyedüli intézet, mely a biztosítottakat a tiszta nyereségben részesíti. — 1896-ban 20%, 1897-ben 20%, 1898-ban 20% s 1899, 1900 és 1901-ben 20%-ot, összesen 2.493,235 koronát térített vissza a biztosítottaknak a befizetett díjakból.

Az intézet tartalékai minden tehertől mentesen 1901. év végéig kitesznek 8.278,000 koronán felül, a biztosítási állomány 1901. év végéig 1.989,400,000 koronán felül.

Az intézet választmánya és igazgatósága.

Főgondnok: Főtisztelendő: Karl Sándor, Melki apát, a főrendiház tagja stb.; Főgondnok-helyettes: Gerhardus Hermann, a vaskorona rend lovagja, az Union-Bank alelnöke stb.; Döhlhoff Dier báró, a Lipót-rend lovagja stb.; Főtisztelendő Dungal Albert, göttweigi apát, országgyűlési képviselő stb.; Lovag Dr. Egger-Möllwald, a vaskorona-rend lovagja, a Theresianum nyug. igazgatója stb.; Feldegi Fellner Henrik báró, a Lipót-rend és a vaskorona-rend lovagja, az Union-Bank igazgatója stb.; Dr. Kluger Konrad, a Janus életbiztosító-társaság elnöke stb.; Főtisztelendő Kostersitz Ubald, klosterneuburgi apát stb.; Dr. Richter Vincze, nagybirtokos stb.; Seidler Adolf báró, a vaskorona-rend lovagja, az Union-Bank igazgatója stb.; Altenburg Felician, a pápai Sylvester-rend lovagja, a nagy arany Salvator-érem birtokosa stb.; Echl Bachofen Adolf, a Ferencz József rend lovagja, sörgyáros stb.; Lovag Berger Ferencz, a vaskorona rend lovagja. Bécs székvaros középítési igazgatója stb.; Lovag Bremner-Felsach József, a vaskorona-rend lovagja, nagybirtokos stb.; Döhlhoff Rezső báró, képviselő, nagybirtokos stb.; Döller József, cs. és kir. udvari tanácsos stb.; Dreher Antal, képviselő, nagybirtokos stb.; Főtisztelendő Grünbeck Henrik, cziszterci apát stb.; Gschwantner János, építész stb.; Nemes Haardt Vilmos, a vaskorona-rend lovagja stb.; Hauser Ede, az arany érdemkereszt birtokosa stb.; Himmelbauer Antal, cs. és kir. kereskedelmi tanácsos, gyáros stb.; Igler Valentin, az Osztr.-magyar bank cenzora stb.; Kitzschel Rezső, a vaskorona-rend lovagja, gyáros, képviselő stb.; Dr. Komorzynsky János, egyetemi tanár stb.; Kraft Frigyes Vilmos, a Ferencz József-rend és a francia becslétrend lovagja stb.; Kübbel Miksa báró, a vaskorona-rend lovagja, képviselő stb.; Nemes Poschacher János, cs. és k. udvari tanácsos stb.; Schmidt József malomtulajdonos stb.; Dr. Singer Jakab, ügyvéd, nagybirtokos stb.; Bayer Rezső, cs. és k. tanácsos, a Ferencz József-rend lovagja, az intézet vezértitkára stb.; Bartha Miksa, az intézet magyarországi igazgatója.

Felvilágosításokat készséggel ad a bécsi cs. kir. szabadalm. kölcsönös tüzkárbiztosító-intézet

zemplénmegyei fő-ügynöksége
KLÁR ANDOR és KLEIN ARTHUR
valamint az alügynökségeknél

Magyarnak PÉCS. — Németnek BÉCS.

Schönwald Imre

Nem tetszőrt a pénz visszaadatik.

ékszergyáros, órás és látszerész PÉCS.
Ne küldjük pénzüket külföldre!

Három évi írásbeli jótállás.

Hazai iparunkat előmozdító czéggemnél mindennemű arany és ezüst tárgyak, órák és minden e szakmába vágó cikkek sokkal olcsóbban, jobban és megbízhatóbban szerezhetők be, mint a külföldön

Valódi ezüst női rem. óra frt 6.—
Ugyanez dupla fedéllel frt 8.—
Valódi 14 kar. arany női rem. óra frt 14.—
Ugyanez dupla fedéllel frt 18.50

14 kar. arany pecsétgyűrű frt 6.80
Uj aranyból 6 kar. frt 3.50
Double arany frt 1.50
Mértékül előzenőd egy papírszállag kerül.

Valódi ezüst páncél óraláncok m. kir. fémjelzéssel.

15 gramm súlyban frt 1.20	60 gramm súlyban frt 3.80
20 gramm súlyban frt 1.50	70 gramm súlyban frt 4.50
30 gramm súlyban frt 2.20	80 gramm súlyban frt 5.20
40 gramm súlyban frt 2.60	100 gramm súlyban frt 6.50
50 gramm súlyban frt 3.25	150 gramm súlyban frt 9.50

Valódi 14 kar. aranyláncok 40 féle divatos mintában.

20 gramm súlyban frt 24.—	40 gramm súlyban frt 47.—
25 gramm súlyban frt 30.—	50 gramm súlyban frt 58.—
30 gramm súlyban frt 37.—	60 gramm súlyban frt 69.—

köves lógók nélkül mérve.

Egy 25 grammos aranyláncához egy 15 grammos köves függelék véve összesen 40 grammnál 34 frt 50 krajczárba kerül.

Ugyanez erősebb 9 frt. Ugyanez arany szeg. 12 frt. Tulla ezüst ankre-rem. dupla fedéllel 12 frt. Valódi 14 kar. arany ankre-rem. óra 24 frt. Dupla fedéllel 35 frt. Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve bárkinek küldetik.

Valódi ezüst rem. óra frt 5.—
Dupla fedéllel frt 7.—
Valódi ezüst ankre-rem. dupla fedéllel frt 8.—

Tavaszi és nyári évadra 1902.

Valódi brünni szövét

jó minőségben
4 k. 50, 7 k. 40, 9 k. 60 f.
jobb minőségben 12 k.,
13 k. 80 f.
finom minőségben 15. k.
szükségeltető 3 m. 50 f.
10 ctm. hosszú finomabb minőségben 17 k. 30 f.
szövét ára csak: legfinomabb minőségben 20 k.

Valódi gyapjuszövetek.

Egy salon öltönyhöz való fekete szövét ára 20 kor., felső kabát szövét, Tourista szövét és kamarn szövöketek szállit legjobb minőségben gyári áron

Siegel-Imhof Brünnben

a legismertebb és legszolidabb ruhaszövet raktára.
Mintát ingyen és portamentesen küld, a mintához hasonló küldeményért jótáll.
A magánvevők előnye, hogy a szövöketek közvetlenül a gyárból rendelhetik.

